

MET EEN 7-SPRONG NAAR INTEGRALE ECOLOGIE #IK7MEE

Laudato Si' Actieplatform

"Gerechtigheid moet deel
uitmaken van het milieudebat,
om zowel de schreeuw van de aarde
als die van de arme te horen."

(Laudato Si' 49)

www.ecokerk.be

Liturgie, bezinning, gesprek, actie – editie NL

1 september 2021: Wereldgebedsdag voor de zorg voor de schepping

1 september tot 4 oktober 2021: Scheppingsperiode

Samenstelling: Jan De Roeck, Stijn Demaré, Mattias Lelie en Karel Malfliet

Met dank ICL, de Interdiocesane commissie voor liturgie, voor de gebedsviering van 1 september.

BIJ DE EDITIE VOOR NEDERLAND

De Vlaamse organisatie Ecokerk verbindt ecologie met christelijke spiritualiteit en de sociale leer van de katholieke Kerk. Jaarlijks geeft Ecokerk een katern uit met liturgisch materiaal voor de Scheppingsperiode, die door veel kerken wordt gevierd van 1 september tot en met 4 oktober.

In goed overleg met Ecokerk heeft de Laudato Si' werkgroep Nederland het materiaal aangepast aan de Nederlandse situatie. Dat betekent dat we af en toe net iets andere bewoordingen hebben gebruikt, dat we verwijzen naar Nederlandse organisaties die actief zijn op het vlak van geloof en duurzaamheid, en dat we voor de liedkeuzes vooral verwijzen naar de bundel 'Gezangen voor Liturgie' die in de meeste katholieke parochies in Nederland wordt gebruikt.

De Laudato Si' werkgroep Nederland is een gezamenlijk initiatief van de Nederlandse bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Voorzitter is mgr. Gerard de Korte.

Voor meer informatie:

Ecokerk: <https://netrv.be/ecokerk> en <https://netrv.be/laudatosi>

Laudato Si' Werkgroep Nederland: <https://laudato-si.nl/>

Groene Kerken: <https://www.groenekerken.nl/>

Raad van Kerken: <https://www.scheppingvieren.nl/>

A Rocha Nederland: <https://www.arocha.nl/nl/kerken-en-schepping/>

Micha Nederland: <https://www.michanederland.nl/>

Inhoud:

Bij de editie voor Nederland	02
Toelichting vooraf	04
Met een 7-sprong naar integrale ecologie	07
Gebedsviering voor de zorg voor de Schepping - 1 september	13
De zondagen van de Scheppingsperiode	19
zondag 5 september	20
zondag 12 september	23
zondag 19 september – Vredeszondag	26
zondag 26 september – Werelddag van de Vluchteling en Migrant	29
zondag 3 oktober	32
Kinderen als onze profetische spiegel op de toekomst	35
Elementen voor een homilie over het thema van Ecokerk	38
Offerandeprocessie	40
Gebed bij Scheppingszondag/Tafelgebed vieringen VPKB	42
Liederen uit andere bronnen dan Zingt Jubilate	44

Toelichting vooraf

Voor een aantal lezers kunnen de verschillende begrippen die we in deze brochure hanteren, nieuw klinken. Daarom is het nuttig om ze vooraf even toe te lichten.

- De scheppingsperiode omspannt de periode van 1 september tot 4 oktober, de feestdag van Franciscus van Assisi. Het is een begrip dat tot ons is gekomen via de Orthodoxe Kerk en de Wereldraad van Kerken.
- In de Orthodoxe Kerk is 1 september de start van het kerkelijk jaar, en leest men in de liturgie voor uit het eerste boek van Genesis. In 1989 riep Patriarch Dimitrios 1 september ook uit tot Dag van gebed voor het milieu. De Wereldraad van Kerken nam dit initiatief in 1997 over, en stelde voor om een scheppingsperiode in te stellen. Voor de internationale doorwerking, zie www.seasonofcreation.org
- In 2015 sloot Paus Franciscus zich aan bij de Orthodoxe Kerk, en riep 1 september ook voor de Rooms-Katholieke Kerk uit tot jaarlijkse “Werelddag van gebed voor de zorg voor de schepping”.

Aanbod voor liturgie, bezinning en gesprek

In deze brochure staat een aanbod dat bruikbaar is gedurende de hele Scheppingsperiode.

Hierdoor is ze ook een praktisch instrument voor oecumenische samenwerking en gezamenlijke vieringen.

Rode draad in het aanbod van dit jaar is ook nu de encycliek *Laudato Si'* die paus Franciscus schreef ‘over de zorg voor het gemeenschappelijk huis’.

- Schenk tijdens de Scheppingsperiode aandacht aan de **campagne van Ecokerk**, zowel tijdens vieringen als bij andere activiteiten. Geef gedurende deze periode de **affiche ‘Met een 7-sprong naar integrale ecologie’** van Ecokerk een zichtbare plek in de kerk en in verenigingslokalen. Ze is verkrijgbaar bij Ecokerk (zie pagina 2).
- Download op <https://netrv.be/aanbod-scheppingsperiode-2020> de **invulkaartjes**, het **stervormig logo** van het *Laudato Si'*-actieplatform of van de 7 **aparte Laudato Si'-doelen**, en ga er creatief mee aan de slag in vieringen of activiteiten.
- Neem op 1 september deel aan de **Werelddag van gebed voor de schepping**. Hiervoor bieden we de gebedsviering aan die uitgewerkt werd door de Interdiocesane Commissie voor Liturgie - ICL. Deze is uiteraard ook bruikbaar op een ander moment.
- Voor de **zondagen van de Scheppingsperiode**, vind je in deze brochure telkens een citaat uit *Laudato Si'*, een gebed om ontferming, enkele gebedsintenties en een bezinningstekst van Jan De Roeck die voorgelezen kan worden na de communie.

- We geven de suggestie mee om op **één zelfgekozen zondag** tijdens de Scheppingsperiode, de campagne van Ecokerk bijzondere aandacht te geven. Hiervoor is er een extra aanbod:
 - Een tekst, bruikbaar voor een **offerandeprocessie**
 - Suggesties voor een homilie over het thema '**Met een 7-sprong naar integrale ecologie**'
 - Geschikt voor **Catechese op Zondag**, is de tekst met bijhorende vragen '**Kinderen als onze profetische spiegel op de toekomst...**'. Stijn Demaré verkent en actualiseert er de beeldspraak van het kind in de Marcuslezingen.

Aanbod voor campagneactiviteiten

Naast datgene wat je in deze brochure vindt, is er een ruim extra aanbod dat kan worden gedownload op www.ecokerk.be. Het biedt suggesties voor activiteiten die aansluiten bij de zondagsviering of op een ander moment gehouden kunnen worden tijdens de Scheppingsperiode:

- **Plant een Laudato Si'-boom:**
Plant een fruit- of vruchtboom op een publiek toegankelijke plaats, en maak zo symbolisch je engagement zichtbaar om de 7-sprong waar te maken, en om integrale ecologie als basis te nemen van jullie handelen, vieren en spreken. Op Ecokerk.be is een handleiding te vinden.
- **Maak de 7-sprong concreet voor jouw groep of parochie. Hoe kunnen we in 7 jaar volledig duurzaam worden in de geest van Laudato Si'?**
Beleg een startvergadering om samen na te denken en plannen te maken. Welke sprongen maakten we al? Wat kan nog gebeuren? Hoe pakken we het aan? In welke volgorde? Maak gebruik van de vernieuwde checklist op de site van Ecokerk, en maak zo je werking Laudato Si'-proof. Deel je eigen 7-sprong naar integrale ecologie via hun online formulier.
- **Organiseer een [klimaatwake](#)**, bij je Laudato Si'-boom of op een andere betekenisvolle plek.
- **Organiseer een borrel** met lokale producten, in samenwerking met producenten uit de buurt. Zij zullen graag uitleg geven. Of maak er een heus **aperitiefgesprek** van, over het thema en de eco-initiatieven die de parochie of groep neemt voor de 7-sprong.
- Organiseer een **integrale-ecologie-gezinswandeling**, en bezoek interessante initiatieven in de buurt die werken rond een of meerdere van de Laudato Si'-doelen.
- **Werk samen met organisaties** die eco-initiatieven in hun jaarprogramma hebben. Geef hen de kans om hun werking via een stand in of naast de kerk voor te stellen.
- Met het **[extra materiaal](#) voor bezinning en gesprek** kan je deze periode op diverse momenten en tijdens groepsactiviteiten de aandacht richten op de zorg voor ons gemeenschappelijk huis, de aarde.
 - Organiseer een filmavond met de film '[de 25%-revolutie](#)' van **Broederlijk Delen**, lees het [achtergrondossier](#) over de donuteconomie, en denk samen na over de nodige systeemverandering.

- Een andere interessante film is '[Energy to change](#)' van Cidse; maak gebruik van het gespreksmodel.
- Organiseer een [meditatieve gespreksavond](#) over Laudato Si'.

Van **18 tot en met 26 september 2021 is de Vredesweek**. Hiervoor werkt de Nederlandse vredesorganisatie PAX elk jaar suggesties uit voor de zondagse liturgie. Op <https://vredesweek.nl/webshop-downloads> kunt u onder 'PAX Vieren' liturgisch materiaal downloaden dat samengesteld is door een oecumenische redactie, met suggesties voor vieringen in de Vredesweek 2021.

26 september is de Werelddag van de Migrant en Vluchteling, die wereldwijd in de katholieke parochies op de laatste zondag van september wordt gehouden. We leggen hier ook de link met de vele klimaatontheemden.

Met een 7-sprong naar integrale ecologie

"We hopen dat het jubileumjaar en het daaropvolgende decennium een tijd van genade zullen zijn, een echte Kairos-ervaring (*) en een tijd die als een jubeljaar is voor de Aarde en voor de mensheid en voor al Gods schepselen.

We nodigen iedereen uit om zich bij ons aan te sluiten. De urgentie van de situatie roept om onmiddellijke, holistische en gezamenlijke antwoorden op alle niveaus - lokaal, regionaal, nationaal en internationaal.

Bovenal hebben we behoefte aan een volksbeweging van onderop, een alliantie van alle mensen van goede wil. Of zoals paus Franciscus het ons in herinnering brengt: 'als Gods instrumenten kunnen we allen samenwerken aan de zorg voor de schepping, ieder met zijn eigen cultuur, ervaring, initiatieven en mogelijkheden.' (LS 14)"

(Uit de Vaticaanse oproep bij de aankondiging van het Laudato Si' Actieplatform)

() Kairos: in de Griekse mythologie de personificatie van de gelegenheid die niet weerkeert, het juiste, beslissende moment om iets te verwezenlijken.*

Snakken naar uitzicht en bevrijding

Ongeduldig reikhalzend uitkijken naar betere tijden. Dat deden we met zijn allen toen na de jaarwisseling de vaccinatiecampagne tegen het coronavirus langzaam op gang kwam. Het werden lange, zich voortslepende maanden, met toch nog een derde golf en nogmaals vollopende ziekenhuizen. Maar als de voorspellingen kloppen, zouden de zomervakantie en het najaar de periode van bevrijding kunnen inluiden.

Dan kunnen we uit onze bubbels breken, en elkaar ontmoeten op de vele uitgestelde familiefeesten, huwelijksfeesten, communiefeesten... We willen alsnog de vrienden kunnen omhelzen die de voorbije tijd een geliefde verloren. We hebben het inmiddels wel gehad met virtuele samenkomsten. We snakken naar échte ontmoetingen, naar ons verenigingsleven en sociale contacten. We willen weer samen komen, vooruitkijken en plannen maken.

Ook uitzicht voor de Aarde en al haar bewoners?

Maar toch: zal het morgen beter zijn? Krijgen we een perspectief op een echt nieuwe, gelukkige toekomst? En hoe stellen we ons die voor? Hopelijk niet als een terugkeer naar het pre-coronatijdperk, want ook toen al worstelde onze wereld met reusachtige en levensbedreigende uitdagingen. Die zijn er nog steeds, en ze kunnen niet zoals de pandemie bezworen worden met een vaccin.

De uitstervingsgolf van planten- en diersoorten gaat onverminderd verder. In maart van dit jaar, berichtten de media dat de ontbossing in de wereld nog versnelt, en dat vorig jaar een oppervlakte primair bos verdween, groter dan Nederland. De pandemie veroorzaakte nauwelijks meer dan een rimpeling in de uitstoot van broeikasgassen. Nog steeds sneuvelen elk jaar temperatuurrecords, en de zichtbare gevolgen van de klimaatverandering worden talrijker en bedreigender. De klok tikt ongenadig: om nog een kans te maken op een leefbare wereld, moeten we volgens de wetenschappers wereldwijd de uitstoot van CO2 halveren tegen 2030, en naar nul brengen tegen 2050.

Als we dus samenkomen, vooruitkijken en plannen maken, doen we dat best om te bouwen aan een veerkrachtige, duurzame en solidaire samenleving. Voor de Aarde, voor onszelf, en zeker ook voor de grote groepen mensen voor wie onze zieke wereld nu al een onherbergzame plek is geworden. Hebben we de veerkracht en de verbeeldingskracht om die taak te volbrengen?

Een moreel en spiritueel kompas voor onderweg

Vorig jaar, toen tijdens de eerste coronagolf, de vijfde verjaardag van de encycliek *Laudato Si'* werd gevierd, vatte het Vaticaanse *'Dicasterie voor de bevordering van integrale menselijke ontwikkeling'* de toestand van de wereld kernachtig samen, en wees het op de onverminderd profetische kracht van de encycliek:

"Op 24 mei 2015 ondertekende paus Franciscus Laudato Si', de baanbrekende encycliek die de aandacht van de wereld vestigde op de steeds erger wordende precaire toestand van ons gemeenschappelijk huis.

Vijf jaar later blijkt de encycliek relevanter dan ooit. Van de smeltende ijskappen van de noordpool tot de vernietigende branden in Amazonië, van extreme weerspatronen wereldwijd tot de ongeziene schaal van het verlies van de biodiversiteit die het weefsel zelf van het leven in stand houdt: de vele "zichtbare zwakke plekken van de planeet die we bewonen" (LS 163), zijn te duidelijk en te schadelijk om ze nog langer te kunnen negeren.

De profetische woorden van paus Franciscus blijven in onze oren klinken: "Welke wereld willen we nalaten aan wie na ons komt, de kinderen die nu opgroeien?" (LS 160)

De arme gemeenschappen overal ter wereld zijn nu al de vroege en onevenredig getroffen slachtoffers van de huidige ecologische achteruitgang en wij kunnen niet langer onverschillig blijven voor de steeds wanhopiger "schreeuw van de aarde en schreeuw van de armen" (LS 49)."

"De vijfde verjaardag van de encycliek valt in het midden van een ander kantelpunt, een wereldwijde pandemie, en de boodschap van Laudato Si' is vandaag net zo profetisch als in 2015. De encycliek kan inderdaad het moreel en spiritueel kompas leveren voor onderweg, bij het scheppen van een meer zorgende, broederlijke, vredevolle en duurzame wereld.

In feite hebben we een unieke kans om het huidige 'kreunen en lijden' van de wereld om te vormen tot de barensweeën van de geboorte van een nieuwe manier van samenleven, samen verbonden in liefde, medeleven en solidariteit, en een harmonieuzere relatie met de natuurlijke wereld, ons gemeenschappelijke huis.

Werkelijk, COVID-19 heeft duidelijk gemaakt hoe diep we allemaal verbonden met elkaar afhankelijk zijn. Als we starten met ons een post-COVID-wereld voor te stellen, hebben we bovenal een integrale benadering nodig, want 'alles is nauw met elkaar verbonden en de huidige problemen vragen om rekening te houden met alle factoren van de wereldcrisis' (LS 137)"

3 X 7: het Laudato Si' Actieplatform

7 jaar

Geen wonder dat bij die viering van vijf jaar Laudato Si' vanuit het Vaticaan ook de oproep klonk om de hoognodige diepgaande veranderingen jaar na jaar daadwerkelijk te realiseren. Er werd een programma gelanceerd met de uitnodiging aan verschillende gemeenschappen, groepen en instellingen wereldwijd om een veranderingsproces te beginnen dat zeven jaar duurt. Het doel van het plan is om totaal duurzaam te worden in de geest van de Integrale Ecologie van Laudato Si'. Elk jaar kunnen nieuwe groepen starten met hun eigen periode van zeven jaar.

Die periode van 7 jaar is sterk symbolisch geladen. Het verwijst naar het Bijbelse sabbatjaar, waar elke 7 jaar de aarde rust werd gegund. Het houdt de belofte in van bevrijding voor de planeet en voor al wat erop leeft.

7 Doelgroepen

Het programma richt zich tot 7 doelgroepen: gezinnen, bisdommen en parochies met het daaraan verbonden verenigingsleven, scholen, universiteiten en hogescholen, ziekenhuizen en gezondheidscentra, bedrijven en boerderijen, religieuze gemeenschappen en ordes.

7 Laudato Si'-doelen

Om duurzaam te worden in de geest van de Integrale Ecologie van Laudato Si', onderscheidt men 7 grote doelstellingen:

1. **Antwoord geven op de "Schreeuw van de Aarde"**: streven naar koolstofneutraliteit door het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen en over te schakelen naar hernieuwbare energie, inspanningen doen om de biodiversiteit te beschermen en te bevorderen, de toegang tot zuiver water voor iedereen te verzekeren, enz...

2. **Antwoord geven op de "Schreeuw van de Armen"**: de verdediging van alle leven op aarde, en van het menselijk leven vanaf het begin tot de dood, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen zoals inheemse gemeenschappen, migranten, kinderen die risico lopen in slavernij terecht te komen, enz...

3. **Ecologische economie:** duurzame productie, eerlijke handel, ethische consumptie, ethische investeringen, divestment uit fossiele brandstoffen en elke economische activiteit die schadelijk is voor de planeet en de mensen, investeringen in hernieuwbare energie, enz...

4. **Een eenvoudige levensstijl:** een sober gebruik van materialen en energie, het vermijden van plastic voor eenmalig gebruik, overschakelen naar een meer plantaardig dieet en vermindering van vleesconsumptie, meer gebruik maken van het openbaar vervoer en vermijden van vervuilende transportmiddelen, enz...

5. **Ecologische opvoeding:** het opnieuw doordenken en herontwerpen van leerplannen, de hervorming van onderwijsinstellingen in de geest van integrale ecologie, het creëren van ecologisch bewustzijn en actie, het bevorderen van ecologische keuzes van jongeren, leerkrachten, opvoeders en pedagogen, enz...

6. **Ecospiritualiteit:** het herstellen van een religieuze visie op Gods schepping, het contact met de natuurlijke wereld aanmoedigen in een geest van verwondering, lof, vreugde en dankbaarheid, het bevorderen van scheppingsgerichte liturgische vieringen, de ontwikkeling van ecologische catechese, gebed, retraites, vorming, enz...

7. **Nadruk op betrokkenheid van de gemeenschap en op participatieve acties voor de zorg voor de schepping op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal vlak:** bevordering van belangenbehartiging en van campagnes die mensen opzetten, vanuit de nauwe band met de streek of het grondgebied en de plaatselijke ecosystemen, enz...

Met een 7-sprong naar integrale ecologie

Met de campagne van 2021 lanceert Ecokerk het Laudato Si' Actieplatform in Vlaanderen; de Laudato Si' werkgroep Nederland doet dat in Nederland.

We doen dat met het beeld van de 7-sprong. Niet als een wegwijzer die 7 verschillende richtingen uitwijst. Wél zoals in het bekende kinderliedje en -dansje: met 7 kwalitatieve sprongen die samen een geheel vormen.

Velen hebben de eerste sprongen al gedaan.

In 2015, het jaar waarin Laudato Si' verscheen, schreven ruim 50 mensen voor Ecokerk over de duurzame keuzes, in hun persoonlijk leven, hun organisatie of bedrijf. Het blijven mooie en soms beklijvende getuigenissen. Je kan ze nog lezen op de website van Ecokerk.

Op de pagina's van het Klimaatnetwerk staan de concrete verhalen, vaak gegroepeerd, over de initiatieven van de bisschoppenconferentie en diverse bisdommen en parochies, van jeugdbewegingen, nationale organisaties, zorginstellingen, katholieke scholen, congregaties, abdijen en gemeenschappen, en tal van lokale groepen. Onder hen ook onze lidorganisaties van het Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede, die elk op hun terrein de realisatie van diverse van de 7 Laudato Si'-doelen als hun kerntaak beschouwen. Vaak gebeurt dit alles in samenwerking en in dialoog met de talloze initiatieven in de samenleving die de transitie naar een nieuwe, duurzame en sociaal rechtvaardige toekomst vorm geven.

Met al deze inspirerende en bemoedigende voorbeelden, zetten we dit jaar een volgende stap.

#ik7mee

We nodigen gezinnen, lokale groepen en gemeenschappen uit om op hun beurt de 7-sprong te wagen en om in te tekenen op zo'n 7 jaar durend veranderingsproces. Deel je engagement via onze module op Ecokerk.be. Vertel welke sprongen jullie al maakten, en welke sprongen jullie plannen voor de komende 7 jaar. We maken van #ik7mee een groot, inspirerend trefpunt, met hartverwarmende verhalen over integrale ecologie die zichtbaar wordt in acties van mensen en hun gezin, organisatie, bedrijf, school of parochie.

Plant een Laudato Si'-boom

We zetten de actie die we vorig jaar startten, verder. Plant een fruit- of vruchtboom op een publiek toegankelijke plaats, waar de vruchten voor iedereen toegankelijk zijn. Maak zo symbolisch zichtbaar dat je meedoet met de 7-sprong, en dat je integrale ecologie als basis neemt van je handelen, spreken en vieren. Ondanks de beperkingen van de coronamaatregelen, vonden ruim 40 groepen de voorbije maanden de energie om een Laudato Si'-boom te planten. We hopen dat er nog heel wat zullen volgen. Op Ecokerk.be vind je onze handleiding.

Zorg dat ook onze politici durven springen

Bij dit alles moeten we ons realiseren dat we de transitie niet kunnen reduceren tot de optelsom van individuele keuzes of inspanningen van groepen, organisaties, parochies en instellingen. We hebben ook een daadkrachtig en moedig beleid nodig dat volop inzet op sociale rechtvaardigheid, vrede en het beveiligen van onze gezamenlijke toekomst.

Voor dat beleid is 2021 opnieuw een cruciaal jaar. In Europa moet de Europese Green Deal vertaald worden in een bindende klimaatwet en tal van afspraken op zowat alle beleidsdomeinen. En in eigen land moeten onze politici de Green Deal vertalen in een nieuw en samenhangend energie-en klimaatplan. Op mondiaal vlak is er in oktober de VN-top over biodiversiteit en in november de VN-Klimaatop in Glasgow, waar landen de eerste keer hun vijfjaarlijkse nieuwe klimaatplannen moeten indienen. Een groep klimaatpelgrims die vertrok uit Krakow, zal van 29 september tot 9 oktober door Nederland lopen, op weg naar Glasgow waar de volgende Klimaatop plaatsvindt. Onderweg bieden kerken hen gastvrijheid en zal er gelegenheid zijn met de pelgrims in gesprek te gaan.

Een sprong in het licht

Bovenstaande titel is ongebruikelijk. Meestal spreekt men over ‘een sprong in het duister’. Volgens het woordenboek betekent dat: *‘iets doen waar men de gevolgen niet van kent’*. Een waagstuk beginnen, dus.

Ook onze **7-sprong naar integrale ecologie** is een waagstuk. En inderdaad kunnen we de gevolgen niet allemaal kennen. Maar het is géén sprong in het duister. Het is een sprong in het licht, in het hoopvolle toekomstperspectief waar we zo naar verlangen.

Het moment om oude, ingesleten gewoontes achter ons te laten en iets nieuws te beginnen, is nu. Samen inzetten op de realisatie van de 7 Laudato Si'-doelen, doen we vanuit het geloof dat het nog niet te laat is om de toekomst te redden.

Meer dan ooit is dit een *‘Tijd voor schepping’*, en worden we geroepen om als medescheppers aan het werk te gaan en de drie vitale relaties te herstellen: met God, met elkaar en met de aarde. Samen met vele medestanders kunnen we van onze zieke, mishandelde en gekneusde aarde Gods vruchtbare en gastvrije thuis maken, waar leven is voor al wat leeft.

Of zoals de Belgische bisschoppen het schreven in 2019: *“We horen te weinig het goede en hoopvolle verhaal doorklinken dat het kan: de overgang naar een nieuw soort welvaart die het welzijn van alle volkeren op aarde ten goede komt. Het kan: als we armoede uitbannen, de aarde eerlijk delen, de economie hervormen, de natuur beschermen en met z’n allen gaan leven binnen de ecologische grenzen van een gezonde planeet.”*

Ecokerk 2021

Gebedsviering voor de zorg voor de schepping

1 september 2021, Wereldgebedsdag

Interdiocesane Commissie voor Liturgie van de Belgische Bisschoppenconferentie.

Bewerkt voor Nederland door de Werkgroep Laudato Si.

OPENINGSVERS

Gezongen:

“Wees hier aanwezig” (t. H. Oosterhuis/ m. IWVL) of Nieuw Liedboek voor de Kerken: 190a

Of gezegd:

Gebedsleider: God, kom mij te hulp.

Allen: **Heer, haast U mij te helpen.**

GL. Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

**A. Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.**

BEGROETING EN OPENINGSWOORD

GL. De vrede van God, onze Vader,
de liefde van Jezus Christus,
en de gemeenschap van de Heilige Geest,
moge als hemelse dauw over ons neerdalen.

A. Amen.

In deze periode van het jaar nodigt paus Franciscus ons uit om te bidden voor de hele schepping, want zij heeft onze aandacht en zorg hard nodig. Als christenen delen wij immers in de verantwoordelijkheid over ons ‘gemeenschappelijk huis’.

Omdat wij er niet altijd in slagen om – als goede rentmeesters – zorg te dragen voor Gods schepping, maken wij het eerst even stil en bidden wij nederig om ontferming.

BOETERITUS

(Moment van stilte voor kort gewetensonderzoek)

GL. Ontferm U over ons, Heer.

A. Want wij hebben tegen U gezondigd.

GL. Toon ons, Heer, uw barmhartigheid.

A. En schenk ons uw heil.

GL. Vrijspraak, kwietschelding en vergiffenis
schenke ons de almachtige en barmhartige Heer.

A. Amen

PSALM 8ⁿ GVL

LEZING UIT DE SCHRIFT

Uit het boek Leviticus

Lev. 25, 1-12

De Heer sprak tot Mozes op de Sinai: “Zeg tegen de Israëlieten: Wanneer u in het land komt dat Ik u schenk, moet het land sabbat houden ter ere van de Heer. Zes jaar kunt u uw akkers inzaaien, zes jaar uw wijngaarden snoeien en de oogst binnenhalen, maar in het zevende jaar zal het sabbat zijn voor het land. Dan mag u geen akkers inzaaien, geen wijngaarden snoeien, de nagroei van het vorige gewas niet oogsten en de druiven van uw ongesnoeide wijngaard niet plukken. Het land zal een heel jaar sabbat houden. Wat het land tijdens de sabbat uit zichzelf voortbrengt, zal voldoende zijn om uw slaaf en slavin, de dagloners en de buitenlanders die bij u wonen, te voeden. Ook uw vee en de andere dieren in uw land zullen daarvan kunnen eten. Na verloop van zeven sabbatjaren, zevenmaal zeven jaar, tezamen negenenveertig jaar, moet gij op de dag van verzoening, de tiende dag van de zevende maand, luid de bazuin laten klinken. In heel uw land moet gij de bazuin laten schallen. Dat vijftigste jaar moet een heilig jaar voor u zijn; dan moet ge in het land afkondigen dat alle bewoners hun slaven vrijlaten. Het moet een jubeljaar voor u zijn; iedereen wordt hersteld in zijn vroeger bezit en keert terug naar zijn familie. Het vijftigste jaar is een jubeljaar voor u; ge moogt dan niet zaaïen, de nagroei niet oogsten en de druiven van uw ongesnoeide wijngaard niet plukken, want het is het jubeljaar; dat moet heilig voor u zijn. Alleen wat het land uit zichzelf voortbrengt, moogt ge eten.”

Woord van de Heer

A. Wij danken God

OVERWEGING

Uit de encycliek Laudato Si' over de zorg voor ons gemeenschappelijk huis , nr. 71:

Zelfs als “de slechtheid van de mensen op de aarde nog was toegenomen” (Gn 6, 5) en God “spijt kreeg dat Hij de mens op de aarde gemaakt had” (Gn 6, 6), besloot Hij toch een heilsweg te openen met de medewerking van Noach die rechtschapen en oprecht gebleven was. Zo gaf hij aan de mensheid de mogelijkheid voor een nieuw begin. Eén goed mens is genoeg om te hopen! De Bijbelse traditie bepaalt duidelijk dat dit eerherstel het herontdekken en respecteren van de natuurritmen inhoudt, die vastgelegd zijn door de hand van de Schepper. Men bemerkt dit in het gebod van de Sabbat. De zevende dag rustte God uit van al zijn werk. God gebod Israël dat elke zevende dag een rustdag, een Sabbat zou zijn (cf. Gn 2, 2-3; Ex 16, 23; 20, 10). Daarenboven werd alle zeven jaar ook een sabbatjaar ingevoerd voor Israël en voor het land (cf. Lv. 25, 1-4), waarbij het land in die periode volledig rust kreeg. Men zaaide niet en met oogstte enkel het noodzakelijke om te overleven en gastvrij te zijn (Lv 25, 4-6). Tot slot werd na negenenveertig jaren, het Jubeljaar gevierd, het jaar van algemene vergeving en “bevrijding voor alle bewoners” (Lv 25, 10). De ontwikkeling van deze wetgeving was een poging om het evenwicht en de gelijkheid te verzekeren in de relaties van de mens met de anderen en met de aarde waarop hij woonde en werkte. Maar tegelijk was het een erkenning dat het geschenk van de aarde met haar vruchten toebehoort aan het hele volk. Zij die het territorium bewerkten en ervoor zorgden moesten hun vruchten delen, vooral met de armen, de weduwen, de wezen en de vreemdelingen: “Als u de oogst van het land haalt, mag u uw akker niet tot de rand afmaaïen en wat is blijven liggen niet bijeenrapen. U mag in uw wijngaard geen nalezing

houden en de gevallen druiven niet bijeenrapen. Dat alles is bestemd voor de arme en de vreemdeling" (Lv 19, 9-10).

KORTE STILTE

VOORBEDEN

GL. Alles heeft God in wijsheid geschapen
en alles wat leeft vindt zijn oorsprong in Hem.
Hij heeft de mens de levensadem in de neus geblazen
en aangesteld als medeverantwoordelijke,
om de schepping te behoeden en te bewerken.
Laten we in dat bewustzijn ons gebed richten tot Hem:

L. Voor onze wereld, ons gemeenschappelijk huis,
dat de Heer er steeds mag wonen
en zichtbaar worden door de schoonheid van de schepping.
Laat ons bidden.

**A. Zend uw Geest, en wij worden herschapen,
en de hele aarde wordt nieuw.**

Voor hen die op de bres staan voor ons gemeenschappelijk huis,
dat de Heer hen steeds mag vervullen met nieuwe bezieling
om anderen mee op sleeptouw te nemen in de zorg voor de schepping.
Laat ons bidden.

A. Zend uw Geest ...

Voor hen die lijden onder natuurrampen,
dat de Heer redding brengt
en mensen op hun pad zendt die streven naar duurzame heropbouw.
Laat ons bidden.

A. Zend uw Geest ...

Voor onszelf hier aanwezig,
dat de Heer ons steeds inspireert
voor onze taak als rentmeesters van zijn schepping.
Laat ons bidden.

A. Zend uw Geest ...

Voor alle intenties die we meedragen in ons hart ...
Laat ons bidden.

A. Zend uw Geest ...

ONZEVADER

GL. In verbondenheid met elkaar,
als broers en zussen verantwoordelijk voor ons gemeenschappelijke huis,
willen we de woorden bidden die Jezus ons heeft geleerd:

A. Onze Vader ...

AFSLUITEND GEBED

God van de schepping,
Gij hebt ons het leven en de aarde gegeven.
In hun schoonheid aanschouwen wij uw glorie.
Wees bij ons op onze tocht
en help ons de wonderen van uw schepping
steeds dieper te ontdekken.
Geef ons wijsheid en leiding
in ons werk voor het gemeenschappelijke huis.
Gij die liefde zijt
in de eeuwen der eeuwen.

A. Amen.

ZEGEN EN WEGZENDING

Gezongen:
GvL 344 “De Levende zegene en behoede u.”

Of gezegd:

V. De Heer schenke ons zijn zegen,
Hij beware ons voor onheil
en geleide ons tot eeuwig leven.

A. Amen

V. Loven wij de Heer.

A. Wij danken God.

SLOTIED

GvL 619 “Hoor hoe God met mensen omgaat; coupletten 1, 2, 4, 8, 12 en 13.

of

GvL Psalm 150^{II} “Alles wat adem heeft love de Heer”

of

Het Zonnelied van Franciscus van Assisi

GEBED OM MEE NAAR HUIS TE NEMEN

Dit gebed van paus Franciscus uit zijn encycliek Laudato Si' kan afgedrukt meegegeven worden met de aanwezigheid met de uitnodiging om het tijdens de scheppingsperiode thuis te bidden.

Vader, wij loven U,
samen met alle schepselen
die voortkomen uit uw machtige hand.
Zij zijn van U,
zij zijn vervuld van uw aanwezigheid en tedere liefde.
Geprezen zijt Gij.

Jezus, Zoon van God,
alles werd door U geschapen.
U werd gevormd in de schoot van Maria,
U werd een deel van deze aarde,
U keek naar deze wereld met menselijke ogen.
U leeft nu in elk schepsel,
als verheerlijkte Verrezenen.
Geprezen zijt Gij.

Heilige Geest,
door uw licht richt U deze wereld
naar de liefde van de Vader.
U ondersteunt de verzuchtingen van de schepping.
U leeft ook in ons hart
om ons aan te zetten tot het goede.
Geprezen zijt Gij.

O, Drie-ene God,
onovertroffen gemeenschap van oneindige liefde,
leer ons U te aanschouwen
in de schoonheid van het universum
waar alles spreekt van U.
Wek onze lof en dankbaarheid op
voor elk schepsel dat U geschapen hebt.
Schenk ons uw genade
om ons innig verbonden te voelen met al wat bestaat.

Liefdevolle God,
toon ons onze plaats in deze wereld
als instrumenten van uw liefde
voor alle schepselen op deze aarde
omdat geen ervan door U vergeten wordt.

Verlicht de machtigen en de rijken
opdat ze behoed worden voor de zonde van de onverschilligheid,
opdat ze houden van het gemeenschappelijke goed,
zich ontfermen over de armen
en zorg dragen voor de aarde die we bewonen.

De armen en de aarde smeken U,
Heer, door uw macht en uw licht,
bescherm elk leven,
schenk ons een betere toekomst,
laat uw Rijk komen
van gerechtigheid, vrede, liefde en schoonheid.
Geprezen zijt Gij.
Amen.

Zondagen van de Scheppingsperiode

Voor elke zondag van de scheppingsperiode, kozen we een **citaat uit de encycliek Laudato Si'**, dat het thema van 'integrale ecologie' verbindt met de lezingen van die zondag. Die **overweging bij de lezing** is telkens ook bruikbaar als element in de homilie. Dezelfde ideeën komen terug in de bezinningstekst.

Diezelfde band leggen we ook in hetgeen we verder voor elke zondag aanbieden:

- **Een gebed om ontferming.**
Een alternatief hiervoor is het 'Klimaatlied voor kerken' op pagina 47
- **Enkele gebedsintenties die kunnen ingevoegd worden in de voorbede.**
- **Een bezinningstekst geschreven door Jan De Roeck, als overweging na de communie.**
- **Met de invulkaartjes bij de 7-sprong en de 7 doelen, kan je mensen een intentie of een persoonlijk engagement laten neerschrijven. Je kan ze [hier downloaden](#).**

Visuele elementen

We stellen voor om gedurende de Scheppingsperiode ook de **affiche van Ecokerk 'Met een 7-sprong naar integrale ecologie'** een zichtbare plek te geven in de kerk.

Als beslist werd, gedurende of na de Scheppingsperiode een **Laudato Si'-boom te planten**, kan het **infobord** dat gemaakt werd om bij de boom te plaatsen, ook een plek krijgen in de kerk. Het legt de band tussen de liturgie en ons engagement. Zie hiervoor ook de [handleiding](#) op Ecokerk.be

Liederen

In de gebedsviering voor 1 september en ook elders in deze bundel, staan **suggesties voor liederen** uit de Gezangen voor Liturgie (GvL). Omdat dit liedboek wijdverspreid is, nemen we hiervan geen liedteksten op.

Achteraan deze bundel, namen we wel enkele liedteksten op uit andere bronnen.

Dat wij als wachters op de muren zijn

Eén extra lied zetten we graag nog in de kijker: **"Dat wij als wachters op de muren zijn"** (Zingt Jubilate 769). Het neemt ons mee in alle thema's van ecologie, gerechtigheid en vrede, en sluit dus goed aan bij de 'integrale ecologie' van Laudato Si'. Het refrein is gebaseerd op een tekst van de profeet Jesaja: "Jeruzalem, op uw muren heb ik wachtposten uitgezet; heel de dag en heel de nacht, nooit mogen zij zwijgen" (62,6). Het lied betreft dit bijbels beeld op onze hedendaagse situatie en maakt er een bede van. Wij worden nú opgeroepen de taak van de wachters, de profeten, op ons te nemen. We zijn geroepen om het zwijgen te verbreken, daar waar het welzijn van al wie en wat leeft op onze aarde, in gevaar is of al geschonden wordt. Het is een klein begin van opstanding, een goed teken als mensen waakzaam zijn.

- Het zou een soort themalied doorheen de hele Scheppingsperiode kunnen zijn.
- Het refrein is geschikt als acclamatie of antwoordzang op de voorbede.

Zondag 5 september, 23° zondag door het jaar

Vat moed, vreest niet en ga open!

Uit Laudato Si':

Als de uiterlijke woestijnen zich in de wereld vermenigvuldigen omdat de innerlijke woestijnen zo uitgestrekt zijn geworden, is de ecologische crisis een oproep tot een diepgaande innerlijke bekering. (Laudato Si' 217)

Lezingen:

- Jes. 35,4-7a
- Ps.146
- Jak. 2,1-5
- Mc. 7,31-37

Bij de lezingen:

- *Spreek tot allen die de moed verloren hebben: 'Wat moed en vreest niet'. Wat een mooi begin van de Scheppingsperiode. Vooral in de nasleep van de pandemie en de deprimerende gevoelens die deze veroorzaakte. En zeker ook vanwege de confrontatie met die andere bedreigende crisissen die ons treffen: de teloorgang van de biodiversiteit en de klimaatverandering. De eerste lezing brengt ons rechtstreeks bij ons verlangen naar een nieuwe toekomst, bij onze hoop op verandering ten goede.*
- *Die nieuwe toekomst komt er, als mensen zich toekeren naar het visioen. We hebben een diepgaande ecologische bekering nodig, lezen we in Laudato Si'. De uiterlijke woestijnen in de wereld vermenigvuldigen zich omdat de innerlijke woestijnen zo uitgestrekt zijn geworden.*
- *Waar die bekering doorbreekt, waar we onze ogen en oren en mond laten openen, ontstaat nieuw leven, "ontspringen beken in de steppe en rivieren in de woestijn. De dorre vlakte wordt een vijver, het dorstige land een waterbron."*
- *De evangelielezing is een echo hiervan. Midden in de 'Dekapolis' van onze tijd, de diverse wereld waarin we die toekomst moeten vormgeven, klinkt een 'effeta': ga open voor de communicatie met de gemeenschap, voor de mogelijkheden die zich aandienen.*

Gebed om ontferming:

- L Heer, wanneer moedeloosheid over de vele crisissen in onze wereld ons onbeweeglijk maakt, spreekt Gij ons over uitzicht en nieuwe kansen. Heer, ontferm U over ons.
- L Christus, wanneer onmacht en vertwijfeling over het lot van de mensen en het leven op aarde ons sprakeloos maakt, geeft Gij ons nieuwe moed om te spreken en te handelen. Christus, ontferm U over ons.
- L Heer, wanneer wij doof zijn voor uw scheppend woord, raakt Gij ons aan met nieuwe toekomst. Heer, ontferm U over ons.

Antwoorzang *(Tekst en muziek: Carlos Desoete – de partituur vind je op pag. 47)*

Heer ontferm u over ons.
Christus ontferm u over ons.
Heer ontferm u.

- V Moge Gods ontferming als een milde dauw komen over ons en over onze ziekgemaakte aarde, zodat bevrijding doorbreekt en wij de behoeders worden van het leven dat nieuw en onstuitbaar ontstaat, nu en altijd. Amen

Bij de voorbede:

- V. In deze scheppingsperiode bidden wij voor allen die op zoek zijn naar hoop in deze crisistijd

- L. Voor allen die getroffen werden door de wereldwijde pandemie,
Voor de mensen die weggerukt werden uit dit leven,
dat ze geborgen zijn bij God, die trouw is tot in eeuwigheid

Voor diegenen die rouwend achterbleven,
dat ze troost mogen vinden bij mensen die nabij zijn
en bij God die alles herschept en ten goede keert.

Voor hen die het beste van zichzelf geven,
in de zorg en in de vele taken die de samenleving overeind houden,
dat we hun inzet waarderen, als een blijvende bijdrage aan de schepping.

Voor de kinderen en jongeren die een nieuw schooljaar ingaan.
Dat ze begeleid en gesteund worden in ecologisch bewustzijn en actie,
en de vaardigheden leren om een duurzame toekomst op te bouwen.

Voor ons allen die uitzien naar perspectief en een echt nieuwe, gelukkige toekomst,
dat we niet sprakeloos en moedeloos worden bij de crisissen die op ons afkomen.
Dat we met veerkracht en verbeeldingskracht aan het werk gaan,
en antwoord geven op de schreeuw van de Aarde en de schreeuw van de armen.

- V. Scheppende God, hoor de gebeden van uw volk.
 Bevrijd ons van moedeloosheid en stilstand.
 Open onze oren, onze mond, ons verstand.
 Blaas ons opnieuw de levensadem in,
 en roep ons, telkens weer,
 om als medescheppers te werken
 aan de voltooiing van Uw schepping.

Bezinningstekst: 'Vat moed, vreest niet en ga open!'

De school gaat weer open.
Winkels, de horeca, de terrassen ... ze zijn weer open
na een lange en taaie periode van schrik voor
besmetting, overvolle ziekenhuizen, overlijdens.

Misschien komen we nog schuchter uit onze hoek,
hebben we het verleerd spontaan met elkaar om te gaan.
We waren zo lang geremd,
de mond gesnoerd, verlamd in onze activiteiten.

Vandaag klinkt het ook in de lezingen
'Vat moed en vreest niet!' 'Effeta! Ga open'
Ieder die met stomheid geslagen is,
mag weer vrijuit leven en rondspringen.

Maar het is niet zomaar 'alle remmen los!'
We hebben te lang de teugels gevierd,
buitenissig geleefd,
tomeloos gereisd,
geconsumeerd, met alle gevolgen van dien.
Dat is de les die de corona ons mag hebben geleerd.

En ja, we zijn nog niet die 'open' samenleving, waar Jezus voor opkwam.
Hij ging naar de grensgebieden in de Dekapolis om geïsoleerde mensen te bevrijden.
Het Dekapolis van vandaag is heel onze diverse maatschappij,
die grondig door elkaar geschud is, talen en volkeren gemengd.
Vooral de onderste lagen zijn al eeuwen lang miskend,
de allerarmsten, de meest kwetsbaren.

En nu we in de Scheppingsperiode zijn aanbeland,
zullen we het deze en komende zondagen hebben over hoe de aarde kreunt
en dreigt een dorre woestijn te worden.
Toch is er de belofte, die ons stuwt, de profetische stem die zegt :
'in de steppe zullen beken ontspringen, rivieren in de woestijn.' (Jes35,7)
We willen op die belofte ons gedrag afstemmen!

Zondag 12 september, 24° zondag door het jaar

Niet eigenbelang, maar Gods wil moet ons leiden!

Uit Laudato Si':

“Na een periode van irrationeel vertrouwen in de vooruitgang en in het menselijke kunnen, komt een deel van de maatschappij tot een grotere bewustwording. Men stelt een toenemende gevoeligheid vast voor zowel het milieu als de bescherming van de natuur, en de pijnlijke en echte bezorgdheid voor wat er gebeurt met onze planeet wordt groter. Laten we, zeker onvolledig, eens doornemen welke problemen ons vandaag verontrusten en welke vragen we niet meer onder de mat mogen vegen. Het is niet de bedoeling informatie te verzamelen of onze nieuwsgierigheid te bevredigen, maar wel dat wij ons pijnlijk bewust worden van wat er in de wereld gebeurt, zodat we ons dit persoonlijk aantrekken en leren inzien wat ieder van ons eraan kan doen.” (Laudato Si' 19)

Lezingen:

- Jes. 50,5-9a
- Ps. 116
- Jak. 2,14-18
- Mc. 8,27-35

Bij de lezingen:

- We kennen ze wel, de profetische stemmen die, zoals in de eerste lezing, al te dikwijls gesmoord worden in onze samenleving. Ze vragen om radicale verandering, en wijzen op de rampen die op ons afkomen als we het roer niet omgooien. Hun wetenschap wordt in twijfel getrokken, hun engagement verdacht gemaakt. Desnoods worden ze met geweld het zwijgen opgelegd, zoals de honderden milieuactivisten en mensenrechtenverdedigers die ook vorig jaar weer vermoord werden.
- Zij zullen niet beschaamd staan, lezen we. Hun tegenstanders hebben het gelijk niet aan hun kant, met hoeveel geweld ze dat ook proberen te bewijzen.
- Om dat te begrijpen, mag je je niet laten leiden door ‘menselijke overwegingen’, zegt het evangelie. Niet het ‘business as usual’ is onze gids, maar het visioen van de voltooide schepping. Dat vraagt een ‘andere’ weg, en ook al loop je het risico dat dat lijden meebrengt, je zal je leven redden door die weg te gaan.
- Dat is geen vrijblijvende oproep. Onze wereld kampt met problemen die niet onder de mat mogen geveegd worden, zegt Laudato Si’, en we moeten ze onder ogen zien, “niet om onze nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om ons pijnlijk bewust te worden van wat er in de wereld gebeurt, zodat we ons dit persoonlijk aantrekken en leren inzien wat ieder van ons eraan kan doen”. We krijgen daar ook hulpmiddelen voor: 7 concrete Laudato Si'-doelen die samen een ‘7-sprong naar integrale ecologie’ vormen.

Gebed om ontferming:

- L Heer, we vinden ze lastig en storend, die profeten van onze tijd, die ons erop wijzen hoe onze levenswijze de planeet bedreigt en de meest kwetsbaren tot slachtoffer maakt. We laten toe dat hun vragen onder de mat worden geveegd. Heer, ontferm U over ons
- L Christus, waarom klinkt terugkeren naar het 'oude normaal' verleidelijker dan de keuze voor een nieuwe toekomst van broederlijkheid en solidariteit met alle leven. Christus, ontferm U over ons.
- L Heer, ons leven redden door het te geven, werken aan voltooiing van de schepping zoals Gij u die droomde: we durven het niet goed. We kijken niet uit naar verandering, we zijn er bang voor. Heer, ontferm U over ons.

Antwoorzang *(Tekst en muziek: Carlos Desoete – de partituur vind je op pag. 47)*

**Heer ontferm u over ons.
Christus ontferm u over ons.
Heer ontferm u.**

- V Moge God als bron van creativiteit ons inspireren en richten op de echte toekomst, het kwaad overwinnen en ons leiden tot volwaardig leven, nu en altijd. Amen.

Bij de voorbede:

In deze scheppingsperiode bidden wij voor Uw volk onderweg in deze crisistijd, de mensen veraf en dichtbij waarmee we deze mooie maar gekwetste wereld delen: dat we allen moedig zijn, als de vraag komt wie we zijn en waarvoor we staan.

Dat we ons niet verzetten tegen uw woord.
Dat we niet terugdeinzen in het streven naar recht en gerechtigheid,

Dat we ons richten op wat van wezenlijk belang is en zo de relaties herstellen waarop ons leven steunt: de relatie met God, met de naaste en met de aarde.

Dat wij ons niet laten misleiden door verkopers van lucht en schone schijn, door beloftes van spektakelmakers, grootsprekers of politici die de angst van mensen uitbuiten.

Dat we ons ten volle bewust te worden van wat er in de wereld gebeurt, zodat we ons dit persoonlijk aantrekken en leren inzien wat ieder van ons eraan kan doen.

Dat we in onze acties voor een klimaatvriendelijke economie,
en in onze keuzes voor een sobere, eerlijke levensstijl
handen en voeten geven aan het visioen van een verzoende aarde,
een voltooide schepping.

Bezinningstekst: 'Niet eigenbelang, maar Gods wil moet ons leiden!'

We plooiën ons al te gauw naar het vroegere 'normaal'
dat helemaal niet zo normaal was: 'business as usual'.
De wereld gaat weer zijn gang:
winst maken, een groeimodel dat energiebronnen uitput, mensen uitrangeert.
De 'vooruitgang' die we elkaar aanpraten, kan onze ondergang worden.

Wie profetisch daar tegenin gaat, wordt belachelijk gemaakt of zelfs uitgeschakeld.

Ook Jezus doorzag die strategie.
Na de woorden van lof die hij hem toezwaaid: 'Gij zijt de Christus, de gezalfde',
wou Petrus hem afbrengen van zijn moeilijke weg,
die niet strookte met de euforie waarin men een Messias zag doorbreken!

Het stelt ons allen voor de vraag :
'Wat is onze diepste drijfveer, die ons handelen bepaalt?'
Is het wat God wil met zijn schepping:
een samenleven in diep respect, met zorg voor elkaar en voor de aarde?
Of is het eigenbelang dat ons uit elkaar speelt,
dat de grondvesten onderuit haalt van onze samenleving?

Het zal heel wat van ons vragen
om in de komende jaren consequent christen te zijn, Jezus te volgen:
wie zich vastklampt aan eigen bezit en levenspatroon, die verliest het essentiële,
maar wie zijn eigen positie en belangen durft loslaten om zich aan anderen te geven,
die vindt pas echt 'leven' (*vrij naar Mc 8,35*)

Laten we die leidraad met beide handen vastgrijpen!

Zondag 19 september, 25° zondag door het jaar

Waar komen bij jullie die vechtpartijen en ruzies vandaan ?

Op 19 september is het ook Vredeszondag.

Wij suggereren om ook gebruik te maken van het liturgisch aanbod van PAX:

<https://vredesweek.nl/webshop-downloads>

Uit Laudato Si':

"Benedictus XVI nodigde ons uit om ons bewust te worden dat de schepping geschaad wordt waar wij zelf de laatste instantie zijn, waar alles eenvoudigweg onze eigendom is en we alles enkel voor onszelf consumeren. En het misbruik van de Schepping begint wanneer we niet langer een hogere instantie boven onszelf erkennen, wanneer we niets anders meer zien dan onszelf." (Laudato Si' 6)

Lezingen:

- Wijsh.2,12.17-20
- Ps. 54
- Jak. 3,16-4,3
- Mc. 9,30-37

Bij de lezingen:

- *'Wij willen de vrome belagen, want hij is ons een ergernis': het lijkt wel de redenering van diegenen die haatberichten en doodsb bedreigingen posten op sociale media. Het is dagelijkse kost geworden: diegenen weghonen die ons door hun levenswijze, woorden of acties verhinderen om er op los te leven, de aarde op te souperen en ongelijkheid in stand te houden.*
- *De Jacobuslezing beschrijft dit goed: het gevoel dat je àlles wilt, en wel nu direct. De hatstochten die u niet met rust laten, de begeerte naar dingen die je niet kunt krijgen, het streven naar de plek die je niet toekomt, het opeisen van het recht om mensen te gebruiken en om de planeet te misbruiken.*
Of zoals het in Laudato Si' staat: het 'idee dat alles eenvoudigweg onze eigendom is', en dat 'wijzelf de laatste instantie zijn', aan niets of niemand gehoorzaamheid verschuldigd dan aan onszelf.
- *Het is de val waar ook de leerlingen in trappen, als ze discussiëren over wie de grootste is. Het antwoord ontnecht hen: 'iemand die de laatste is en de dienaar van allen.'*
- *De positieve noot komt uit een verrassende hoek: een kind, een open en onbevangen toekomstbelofte, komt in het midden te staan en wordt omarmd. Wie het opneemt, neemt de zending op die uitgaat van de scheppende God.*

Gebed om ontferming:

- L. Heer, om de harde woorden en het groot gelijk. Om kwetsende woorden op sociale media. Om het gebrek aan mededogen en broederlijkheid. Heer, ontferm U over ons.
- L. Christus, om het jachten en jagen dat onze dagen vult. Om de bijkomstigheden die ons leven beheersen. Om de ambitie die niet de aarde en de mensen dient, maar enkel ons eigen ego. Christus, ontferm U over ons
- L. Heer, om de naijver en ruzies over macht en bezit. Om onze wanhopige pogingen om de eerste en de grootste te zijn. Omdat we vervreemd zijn van onszelf en van U. Heer, ontferm U over ons.

Antwoordzang *(Tekst en muziek: Carlos Desoete – de partituur vind je op pag. 47)*

Heer ontferm u over ons.

Christus ontferm u over ons.

Heer ontferm u.

- V. Moge God, die ruimte en perspectief geeft, ons weer losmaken van al wat ons vasthoudt en inperkt. Moge Hij ons bevrijden van alle kwaad en ons richten op vrede, gerechtigheid en overvloed van leven. Amen.

Bij de voorbede:

In deze scheppingsperiode bidden we voor alle mensen die werken aan rechtvaardigheid en vrede, aan duurzame ontwikkeling en de bescherming van de aarde en het leven.

Voor de politici en beleidsmakers, hier en wereldwijd: dat ze kiezen voor vredevolle samenwerking, en voor een beleid dat de draagkracht van de aarde respecteert en dat iedereen ter wereld meeneemt naar een welvarend leven op een gezonde planeet.

Voor de mensen in het bedrijfsleven: dat ze volop inzetten op duurzame productie, eerlijke handel, en ethische investeringen die ons wegleiden uit een economie die schadelijk is voor de planeet en de mensen.

voor allen die honger lijden, ongezond moeten leven, verdrukt worden, op de vlucht zijn of betrokken in een oorlog. Dat ze steun en solidariteit ervaren van mensen die werken aan een gedeelde toekomst voor allen.

Voor onszelf: dat we openstaan voor de scheppende kracht van God die in ons werkzaam is. Dat we durven wegtrekken uit het land van overheersing, concurrentie en nooit eindigende economische groei, en samenwerken aan een toekomst waar we de aarde in vrede delen met alle leven.

Bezinningstekst: 'Waar komen bij jullie die vechtpartijen en ruzies vandaan?'

Het is vredeszondag.

En dat vieren we terwijl er overal conflicten zijn,
waar nooit een einde aan lijkt te komen.

Conflicten als gevolg van ecologische problemen, economische belangen of ideologische verschillen.

Groepen en landen staan tegenover elkaar
en hele bevolkingsgroepen worden er in meegesleurd.

Ze moeten op de vlucht,
worden doelwit van luchtaanvallen,
overleven soms in kapot geschoten huizen.

Ook al leven wij in onze streken in een relatieve vrede,

de ondertoon van onze samenleving is: competitie, wat uitloopt op conflict.

Er gaan enorme sommen geld naar bewapening en controle over natuurlijke rijkdommen.

Die zouden beter besteed worden aan het wegwerken
van de ongelijkheid en de oorzaken van conflict in de wereld.

De apostel Jacobus graaft naar de oorzaken:

waar komt dat alles vandaan ?

*'Waar naijver en eerezucht heersen,
komen onrust en allerlei minderwaardige praktijken.'*

De encycliek 'Laudato Si' ziet de bui al hangen

als we niet langer een hogere instantie boven onszelf erkennen.

Hartstochten en driften gaan dan met ons op de loop.

We beschouwen alles als ons eigendom,
en respecteren de grenzen van de planeet niet.

We begeren dingen die we niet kunnen krijgen of die ons niet toekomen,
en gaan er uiteindelijk voor vechten.

Dan zijn we ver van de grote Wijsheid, waar deze schepping mee is begonnen.

Een wijsheid die een open geest voortbrengt:

bedacht op vrede, steeds voor rede vatbaar, vol barmhartigheid.

En gerechtigheid, is de rijpe vrucht hiervan. (*Jak.3*)

Als de leerlingen van Jezus ruzie maken om de eerste plaats in het komend koninkrijk,

zet Jezus een kind in hun midden

en maakt duidelijk, dat het niet om heersen, maar om dienen gaat.

Zorg dragen voor de kwetsbare mens,

voor de mishandelde Aarde en het bedreigde leven,

daar draait het om!

Zondag 26 september, 26° zondag door het jaar

Alle hens aan dek om het tij te keren!

Op zondag 26 september is het de Werelddag van de migrant en vluchteling.

Uit Laudato Si':

"De ernst van de ecologische crisis vereist dat we allen aan het algemeen welzijn denken en dat we vorderingen maken in de dialoog. Dit vraagt geduld, ascese en edelmoedigheid en mag ons er altijd eraan herinneren dat 'de werkelijkheid belangrijker is dan het idee'". (Laudato Si' 201)

Lezingen:

- Num. 11,25-29
- Ps. 19
- Jak. 5,1-6
- Mc. 9,38-43.45.47-48

Bij de lezingen:

- *Samenwerken, de dialoog aangaan, bruggen bouwen, bondgenoten zoeken buiten de gekende kring, het goede dat elders gebeurt herkennen en erkennen... het klinkt goed, en we voelen ons gesteund door de lezingen van vandaag.*
- *Maar als we rondom ons kijken, zien we toch vaak het tegendeel. Dialoog is dan ook niet vanzelfsprekend, zegt Laudato Si'. Het vereist vaardigheden die je moet aanleren. In de nieuwste encycliciek Fratelli Tutti, gaat de paus dieper in op de wegen naar wereldwijde broederlijkheid.*
- *En bovendien: het is iets helemaal anders dan een softe gedooghouding tegenover wat de broederlijkheid of de gerechtigheid ondermijnt. We horen Jacobus tekeergaan tegen diegenen die op aarde zwelgen en brassen en leven ten koste van anderen.*
- *Dezelfde toon bij Jezus: 'Als iemand een van deze kleinen die geloven, aanleiding tot zonde geeft...'*
- *Het doet ons nadenken over de 'duivels die moeten uitgedreven worden', de verborgen verleiders die op ons afkomen, de verwrongen ideeën die ons zijn meegegeven in de opvoeding en die we misschien opnieuw meegeven aan onze kinderen. 'De opvoeding zal ondoelmatig zijn en haar inspanningen onvruchtbaar, als men er niet voor zorgt ook een nieuw denkmodel te verspreiden betreffende de mens, het leven, de samenleving en de relatie met de natuur. Anders zal het consumptiemodel dat door de communicatiemiddelen en de doeltreffende marktmechanismen wordt doorgegeven, zich blijven ontwikkelen' (LS 215)*

Gebed om ontferming:

- L. Heer, wanneer wij ons opsluiten in onze eigen gekende kring, nodigt Gij ons uit om open te staan voor de hele wereld en bruggen te slaan naar medemensen overal. Heer, ontferm U over ons.
- L. Christus, wanneer wij dromen van rijkdom en ongeremde consumptie, wijst gij ons op het visioen van een gedeelde toekomst op een gezonde aarde. Christus, ontferm U over ons.
- L. Heer, wanneer wij leven alsof alles wat we hebben en doen, normaal en vanzelfsprekend is, roept gij ons op tot een nieuw denkmodel over de mens, het leven, de samenleving en de relatie met de natuur. Heer, ontferm U over ons.

Antwoorzang (*Tekst en muziek: Carlos Desoete – de partituur vind je op pag. 47*)

**Heer ontferm u over ons.
Christus ontferm u over ons.
Heer ontferm u.**

- V. Heer God, laat uw ontferming ons hart genezen en wegleiden van de wegen die naar dood en vernieling leiden. Bevrijd ons van onze enge kijk en schep in ons de vaardigheid om te kiezen voor vrede, gerechtigheid en volheid van leven. Amen.

Bij de voorbede:

In deze scheppingsperiode bidden we

Voor allen die angstig op zichzelf terugplooiën bij het zien van wat mensen elkaar en de planeet aandoen. Dat ze nieuwe adem vinden, hun dromen delen en met de moed in beide handen weer durven beginnen met het herstel van relaties en het genezen van onze gewonde wereld.

Voor allen die mensen bij elkaar brengen om actie te voeren en te werken aan de zorg voor de Aarde en de bescherming van de natuur. Dat ze bemoediging en hoop vinden in groeiende betrokkenheid, samenwerking en dialoog met allen.

Voor klimaatslachtoffers die getroffen zijn door misoogsten, droogte, overstroming, ontbossing of ontginning van natuurlijke rijkdommen. Dat hun stem wordt gehoord op vergadertafels van hen die beslissen over onze gezamenlijke toekomst.

Voor de wereldleiders die binnenkort vergaderen over het beschermen van de biodiversiteit en over de klimaatverandering die onze wereld en onze toekomst bedreigt. Dat ze elkaar vinden in een dialoog die tegenstellingen overwint.

Bezinningstekst: 'Alle hens aan dek om het tij te keren!'

Willen we de klimaatcrisis en de grove ongelijkheid in de wereld aanpakken,
dan hebben we iedereen nodig.

Als we alleen de initiatieven steunen, die uit eigen groep komen,
schieten we schromelijk tekort.

Samenwerking moet het sleutelwoord worden
voor een toekomst waar ook de komende generaties volledige kansen krijgen.

Mozes wil de geest, die op hem rust,
delen met zoveel mogelijk bekwame mensen,
zelfs als die niet tot het groepje van getrouwen behoren
*'Ik zou willen dat heel het volk profeteerde
en dat de Heer zijn geest op hen legde'*, zegt hij. (Num.11,29)

Jezus roept op:
'Wie niet tegen ons is, is voor ons',
en ziet in ieder die de meest kwetsbaren helpt een volgeling van hem:
of het nu een beker water is of een hedendaags hulpprogramma,
elke stap om de wereld menselijker te maken zal beloond worden.

Waak over jezelf, waar je je hand oplegt,
je voet neerzet, je oog op werpt.
Wie raakt aan de kleine, weerloze mens
door machtsmisbruik, discriminatie of andere manipulaties,
die zal zwaar beoordeeld worden in de nieuwe wereld, waar Jezus voor opkomt.

En ondertussen mogen alle muurtjes vallen,
die verhinderen om samen te werken met de Schepper van het leven.

Zondag 3 oktober, 27° zondag door het jaar

Trouw aan het oorspronkelijk partnerschap

Uit Laudato Si':

"Het kwalitatief nieuwe, dat de totstandkoming van een persoonlijk wezen in het materiële universum kenmerkt, veronderstelt een rechtstreekse daad van God, een bijzondere roeping tot een leven en tot de relatie van een Jij met een ander jij. Steunend op de Bijbelse verhalen, beschouwen we het menselijk wezen als een subject, dat nooit tot een object kan worden gereduceerd. Het is eveneens een verkeerde denkwijze om de andere levende wezens te herleiden tot slechts objecten, onderworpen aan willekeurige menselijke overheersing. De natuur enkel zien als een winstgevend object in dienst van ons eigenbelang, heeft verstrekkende gevolgen voor de samenleving." (Laudato Si' 81-82)

Lezingen:

- Gen. 2,18-24
- Ps. 128
- Hebr. 2,9-11
- Mc. 10,2-16

Bij de lezingen:

- *Het dispuut tussen Jezus en de Farizeeën in de evangeliëlezing zou ons kunnen doen besluiten, dat het hier alleen over de huwelijksrouw gaat. De eerste lezing, waar Jezus uit citeert, leert ons echter dat ons respect en onze trouw moet uitgaan naar heel de levende werkelijkheid. "Het menselijk bestaan is gebaseerd op drie fundamentele en nauw met elkaar verbonden relaties: de relatie met God, met de naaste en met de aarde" (LS 66)*
- *In de eerste lezing boetseert God de levende wezens, omdat het niet goed is dat de mens alleen blijft. De mens mag ze een naam geven. Niet om er macht of eigendomsrecht over te verwerven, maar om er mee in relatie te gaan. En tenslotte zorgt God ook, dat er een volkomen relatie kan ontstaan met een 'gelijke tegenover', mannen en vrouwen, naasten die "been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees" zijn.*
- *We mogen de mensen niet herleiden tot een object, en evenmin de andere levende wezens, lezen we in Laudato Si'. Want dan gedraag je je als heerser en bezitter, en niet langer als relationeel wezen. "Volgens de Bijbel werden deze drie vitale relaties verbroken, niet alleen buiten ons, maar ook in onszelf. Deze breuk is de zonde." (LS 66)*
- *'Wat God heeft verbonden, mag de mens niet verbreken.' Dit gebod gaat daarom niet alleen over onze partnerrelatie, maar ook over alle drie de 'fundamentele relaties'.*
- *Die relationele houding krijgt ook in evangeliëlezing een concrete vertaling in het kind dat niet mag afgewezen worden. Het is weerloos. Het heeft geen macht, maar doet wel een beroep op het beste in ons. Het heeft daardoor een profetische kracht. Aan hen die zijn zoals zij, behoort het koninkrijk Gods.*

Gebed om ontferming:

- L. Heer, U riep ons tot leven, niet om alleen te blijven, maar om de relatie aan te gaan met heel uw Schepping, en met elkaar. Heer, ontferm U over ons.
- L. Christus, als wij horen dat iets waardevol is, denken wij vaker aan geld en opbrengst, dan aan bescherming en beheer. Christus, ontferm U over ons.
- L. Heer, wij zijn verbonden met heel het web van het leven, en wat Gij hebt verbonden, mag een mens niet verbreken. Heer, ontferm U over ons.

Antwoordzang (*Tekst en muziek: Carlos Desoete – de partituur vind je op pag. 47*)

**Heer ontferm u over ons.
Christus ontferm u over ons.
Heer ontferm u.**

- V. Mag de ontferming van de scheppende God als een omarming en als een handoplegging over ons komen, zodat wij gesterkt worden om te leven zoals we bedoeld waren: trouw in onze relaties met al wat leeft, en gelukkig met elkaar, nu en altijd. Amen.

Bij de voorbede:

In deze scheppingsperiode bidden we:

Voor onze voorgangers, leerkrachten, vormingswerkers en opiniemakers.
Dat ze ons helpen bij het ontwikkelen van een gevoel voor schoonheid en van een geest van verwondering, lof, vreugde en dankbaarheid voor de wereld die we mogen bewonen.

Voor de gekwetste aarde en al haar bewoners,
de planten, de dieren, het veelkleurige en diverse leven,
dat bedreigd is door vernieling, uitbuiting en uitsterving,
dat ze mogen rekenen op bescherming, herstel en genezing,
door mensen die trouw zijn aan het oorspronkelijk partnerschap met al het geschapene

Voor onszelf: dat we niet besmet worden met het virus van onverschilligheid,
Dat we weerstaan aan de verleiding om te leven zonder maat, zonder rem.
Dat onze levenswijze niet bijdraagt aan onrecht of armoede.
Dat we niet medeplichtig worden aan vervuiling, vernietiging of opwarming van de aarde.

Bezinningstekst: 'Trouw aan het oorspronkelijk partnerschap'

Het lijkt erop dat de mens in dit tijdperk
alles in zijn greep wil krijgen.
Door ons toedoen raken natuurlijke hulpbronnen uitgeput,
dier- en plantensoorten sterven uit.
Ook de mens wordt dikwijls herleid
tot een object dat je kan gebruiken en misbruiken.

Dit is een ontsporing.
Zo'n vernietigingsmechanisme druist in
tegen alles wat we verstaan onder 'de schepping'.

De Bijbel voert ons vandaag terug
naar de oorspronkelijke zin-geving in het paradijsverhaal.

In het evangelieverhaal
geeft Jezus benauwende relaties weer ruimte.

De mens mag de levende wezens in zijn wereld verwelkomen door ze een naam te geven.
en zelf mag hij openbloeien in *'een relatie van een Jij met een ander Jij'* (LS 81).

Dat partnerschap met alle levende wezens
willen we terug ontdekken.
Het leidt tot diep respect en trouw
en zet onszelf op de juiste plaats:
geen heersers,
maar beheerders van deze broze schepping.

En we omarmen weer het kind,
de kleine mens, die volop in het midden mag staan.

Kinderen als onze profetische spiegel op de toekomst...

Stijn Demaré – stafmedewerker Tau, Franciscaanse spiritualiteit vandaag

In de verschillende lezingen uit het Marcus-evangelie tijdens de scheppingsperiode, wordt telkens op één of andere manier de stem van de kleine mens, van het kind naar voren geschoven als model. Geplaatst tegen de actualiteit, en met Laudato Si' in de hand, is het een uitnodiging om iets van dit kinderlijke in onszelf te herontdekken. Met de gespreksvragen erbij, kan je het gebruiken voor een gespreksavond of voor 'Catechese op zondag'.

1. Het wonder van de schepping weer leren zien

Het woord 'effetta' betekent ga open (Mc 7,31). Er is dan ook een soort effetta-ritueel bij een doopsel dat zich ontvouwt doorheen het zegenen van de zintuigen waardoorheen het kind de wereld zal ervaren. Onbevangen leert het kind de wereld ontdekken: een wonderlijk avontuur vol nieuwe verrassingen. Hoe bevrijdend zou het zijn als we met nieuwe ogen zouden kunnen kijken naar wat zich als sleur in ons leven heeft ingesleten? Hoe enthousiasmerend zou het niet zijn als we met nieuwe oren zouden kunnen luisteren en alle vooroordelen in ons achterhoofd niet laten meeklinken? Hoe mooi zou het zijn als we opnieuw en onbevangen zouden kunnen proeven van de schoonheid van de natuur en het wonder van het leven mogen aanschouwen? De filosoof Paul Ricoeur verwoordt dit treffend als een tweede naïviteit: doorheen het kritische denken toch in staat zijn om – tegen beter 'weten' in – te geloven in de zachte krachten, de kwetsbare schoonheid, een nieuw begin... Echt volwassen worden is op een bijzondere manier terugkeren naar de openheid waarmee een kind zijn eerste stapjes zet in deze wereld, voorbij het cynisme en de bitterheid van het hart. Ook paus Franciscus pleit in *Laudato Si'*, naar het voorbeeld van Franciscus van Assisi voor een herwonnen openheid voor het wonder van de schepping: een "open houding van verbazing en verwondering voor de natuur en het milieu" zijn cruciaal als we willen leven vanuit die universele broederlijkheid die ons verbindt. (LS 11)

Vraag ter overweging: "Wanneer was ik laatst verwonderd?"

2. De waarheid komt uit een kindermond

Die onbevangenheid en de eenvoudige taal waarmee kinderen spreken ontwapent ons en raakt ons. Kinderen hoeven zich niet weg te steken achter complexe machtspelletjes, scheefgegroeide patronen, opgeborgen toekomstdromen... De levenskracht van kinderen vormt een hefboom om de dichtgeslibde toekomst terug open te breken en ons te confronteren met alles waar volwassenen al te vlug in berusten. "Ik zal het niet meer meemaken" klinkt het soms meewarig als antwoord op de dreigende klimaatcrisis. Hoe profetisch klinkt dan een kinderstem die zegt: "Maar ik wel!". Paus Franciscus nodigt ons uit om te leren luisteren naar de schreeuw van de aarde en de schreeuw van de arme om ons in alle eerlijkheid de confronterende vraag te stellen: is dit de wereld die we aan onze kinderen willen nalaten? (LS 160). Kinderen zijn de profetische spiegel van de toekomst: het is onze verantwoordelijkheid om hen een veilige en hoopvolle omgeving te bieden waarin ze kunnen opgroeien en kansen krijgen om zich te ontplooien. Leren wij luisteren naar de profetische, toekomstgerichte schreeuw van het kind? Durven wij het aan om onszelf te verliezen en zo het paradoxaal genoeg terug te redden? (Mc. 8,35)

Vraag ter overweging: *“Wat voor wereld en welke waarden wil ik doorgeven aan de generatie die na mij komt?”*

3. Kwetsbaarheid van het kind omarmen.

Gekibbel om wie de grootste is: het is helaas een verhaal van alle tijden. (Mc 9, 34) Het machtsspel van meerdere en mindere zit ons als mens ingebakken: erkenning wordt liever afgedwongen dan afhankelijk te zijn van het oordeel van anderen. Onze positie op de sociale ladder bepaalt al te vaak ons zelfbeeld. De evangelische boodschap laat nochtans weinig aan de verbeelding over: “Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten wezen en dienaar van allen.” (Mc 10,35) De wereld dus op zijn kop: als je écht iemand wil worden, probeer dan niet de ander te overtreffen, maar leer ‘nederig’ te zijn, namelijk met de twee voeten op grond. Dit is geen misplaatst gebod van zelfopoffering maar een vraag om je verlangen om de ander te overtreffen op te bergen en in je kwetsbaarheid te gaan staan. Bovendien kan geen mens immers ooit zo hoog op die sociale ladder klimmen dat hij zijn eigen eindigheid overstijgt.

Misvattingen over de fundamenteel menselijke relaties gaan vaak hand in hand met een verstoorde relatie met natuur en milieu. Paus Franciscus waarschuwt ervoor hoe we altijd weer geneigd zijn om ons boven de natuur te plaatsen en haar te objectiveren zodat we haar kunnen uitbuiten en plunderen: de zorg voor de natuur wordt dan afgeschilderd als iets voor de zwakken, de minderen... (LS 116) De evangelische boodschap daagt ons uit om die plaats van mindere in te nemen en de zorg van de natuur opnieuw op onze schouders te nemen. Als antwoord op het gekibbel om de grootste te zijn plaatst Jezus heel treffend een kwetsbaar kind als model in het midden (Mc 9,36).

Vraag ter overweging: *“Wie is mijn model? Aan wie spiegel ik mij? Wat betekent een geslaagd leven voor mij?”*

4. Broederlijkheid

“Wie niet tegen ons is, is voor ons!” (Mc 9,40) Wat een bevrijdende boodschap in tijden van constante polarisering. Zoals we het afgelopen jaar aan de lijve hebben ondervonden zet elke crisistijd het samenleven onder constante hoogspanning. We reageren frustraties en angsten af op elkaar: paradoxaal genoeg verergert dit vaak de crisis zelf. De populaire wij/zij tegenstelling drijft ons uiteen, terwijl een crisis zoals Corona maar ook de klimaatcrisis veel beter te bestrijden zou zijn als we allen broederlijk aan hetzelfde zeil zouden trekken. De wij/zij breuklijn situeert zich helaas ook vaak tussen generaties: maar terwijl het vooral de ouderen waren die kwetsbaar waren in de Corona-crisis zijn het vooral de jongeren die de prijs van de klimaatcrisis zullen betalen. Via intergenerationeel geweld geven ouders vaak onverwerkte kwetsuren door aan hun kinderen die het op hun beurt opnieuw doorgeven aan de komende generatie. Het is altijd hartverwarmend als deze negatieve dynamiek een halt wordt toegeroepen. Een voorbeeld hiervan is de warme organisatie “Grootouders voor het klimaat”. Op ons collectief netvlies staat gebrand: een groep jonge, schoolgaande jeugd die betoogt voor het klimaat met achteraan de betoging de grootouders die deze jeugd ruggensteunt. “Wie niet tegen ons is, is voor ons!”

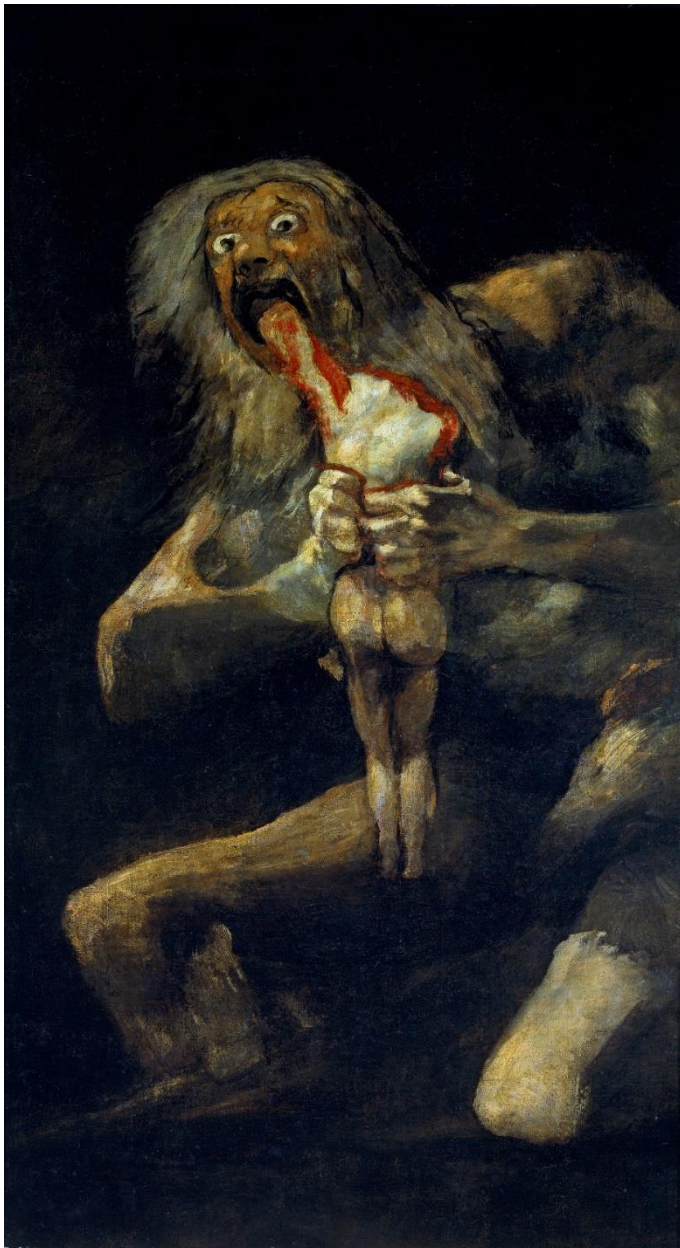
Vraag ter overweging: *ken ik voorbeelden van intergenerationeel geweld dat wordt doorgegeven? Ken ik voorbeelden van dynamieken die deze patronen doorbreken?*

5. Visioen van een geheelde aarde

“Wie het koninkrijk niet binnengaat als een kind, zal er zeker niet binnengaan.” (Mc 10,15) Met dit beeld wordt op een dubbele manier de toekomst ontvouwd: enerzijds het visioen van koninkrijk Gods als een rijk van vrede en overvloedig leven en anderzijds de spiegel van de toekomst die kwetsbare kinderen ons voorhouden. Durven wij te dromen van een visioen van een geheelde aarde door ons te confronteren met het appel van het nu, waarin we opgeroepen worden ons ecologisch te bekeren? Zijn wij, net als de Griekse god Saturnus, verslindende mensen die met de dag de toekomst van de kinderen opeten. Of gelijken wij meer op Jezus die zichzelf, zoals het brood, brak om een liefdevolle toekomst opnieuw te openen? Laten we de hardheid van ons hart openbreken om het kwetsbare kind met diens kwetsbare toekomst in de handen te kunnen sluiten.

Vraag ter overweging:

“Bekijk aandachtig het schilderij van Francisco Goya ‘Saturnus eet zijn zoon op’. Welke emoties roept het bij jou op?” (bron: [CC Wikipedia](#))

Suggesties voor een homilie over het thema van Ecokerk: “Met een 7-sprong naar integrale ecologie”

De inhoud van de thematekst van Ecokerk (pagina 4) kan je prima gebruiken om tijdens diverse vieringen in de scheppingsperiode het thema in de kijker te zetten.

Voor één homilie, is die tekst echter te lang. Daarom kan je hieronder een korte samenvatting vinden. Omdat deze niet geschreven is voor een specifieke zondag, is er geen verwijzing naar de lezingen.

Snakken naar uitzicht en bevrijding

Langzaam komt ons leven weer op gang, na die vele vreemde maanden in onze kleine bubbels, met onze mondmaskers, handgel en anderhalvemetercontacten. Eindelijk kunnen we elkaar weer ontmoeten. Eindelijk kunnen we weer samenkomen, vooruitkijken en plannen maken.

Ook uitzicht voor de Aarde en al haar bewoners?

Maar zien we nu echt een nieuwe, gelukkige toekomst voor ons? De klimaatverandering, de vernietiging van de ecosystemen en de uitsterving van planten en diersoorten zijn reusachtige en levensbedreigende uitdagingen. De oplossing daarvoor, zal niet komen van een vaccin, maar van mensen.

Samenkomen, vooruitkijken en plannen maken, doen we dus het best door te bouwen aan een veerkrachtige, duurzame en solidaire samenleving. Dat is nodig voor de Aarde, voor onszelf, en zeker ook voor de vele mensen voor wie onze zieke wereld nu al een onherbergzame plek is geworden.

Laudato Si': ons kompas voor onderweg

Hebben we de veerkracht en de verbeeldingskracht om die taak te volbrengen? In elk geval hebben we sinds 2015 de hulp van een inspirerend document: de encycliek Laudato Si' van Paus Franciscus, over de zorg voor ons gemeenschappelijk huis, de aarde.

Alles is met elkaar verbonden, lezen we daar. Omdat de vraagstukken, verbonden met ecologie, gerechtigheid en vrede één geheel vormen, moeten we ze samen aanpakken. Zo'n gezamenlijke aanpak, heeft een naam: 'integrale ecologie'.

Het Laudato Si' Actieplatform

Bij de viering van 5 jaar Laudato Si' klonk vanuit het Vaticaan dan ook de oproep om die integrale ecologie en de hoognodige veranderingen daadwerkelijk te realiseren. Er werd een programma gelanceerd, het Laudato Si' Actieplatform.

Het programma richt zich tot **7 doelgroepen**: gezinnen, bisdommen en parochies met het verbonden verenigingsleven, scholen, universiteiten en hogescholen, ziekenhuizen en gezondheidscentra, bedrijven en boerderijen, religieuze gemeenschappen en ordes.

Er zijn ook **7 Laudato Si'-doelen**, die elk een symbool meekregen

(download deze symbolen op Ecokerk.be, zodat je ze kan projecteren of meegeven in een flyer)

- **Een antwoord geven op de "schreeuw van de Aarde"**, door onze uitstoot van broeikasgassen te verminderen, de natuur te beschermen en de ecosystemen te herstellen.
- **Een antwoord geven op de "schreeuw van de armen"**, door ongelijkheid en armoede te bestrijden, en te werken aan rechtvaardigheid, samen met kwetsbare gemeenschappen.
- **Een ecologische economie ontwikkelen**, door te kiezen voor eerlijke handel, ethische consumptie, en investeringen in de productie van duurzame producten.

- **Een eenvoudige levensstijl ontwikkelen**, door ons verbruik van materiaal en energie te verminderen, ons voedselpatroon aan te passen, het openbaar vervoer te gebruiken, enz.
- **Een ecologische opvoeding**, zowel in onze gezinnen als in scholen en universiteiten, de vorming in ons verenigingsleven en jeugdbewegingen...
- **Een ecospiritualiteit** waarbij we in ons leven, en ook in onze liturgie, catechese, en vorming, de relatie met de aarde en de levende wezens herstellen, omdat alles deel is van Gods schepping.
- **Betrokkenheid van de gemeenschap en participatieve actie**, zodat het een zaak wordt van ons allemaal, niet alleen wat we hier ter plekke doen, maar ook wat beslist wordt in ons land en in de wereld.

De vraag aan ons en aan al die doelgroepen is, om met die 7 doelen aan het werk te gaan, en om op **7 jaar** tijd volledig duurzaam te worden in de geest van Laudato Si'.

Met een 7-sprong naar integrale ecologie

Dat is dan ook waartoe de slogan en de affiche van Ecokerk ons oproept. We worden allemaal uitgenodigd uit om in te tekenen op zo'n 7 jaar durend veranderingsproces. We hoeven gelukkig niet van nul te vertrekken. Voor heel wat van die 7 sprongen hebben we al een hele weg afgelegd. *(vermeld hier enkele zaken die jullie al deden)* Nieuwe sprongen moeten we nog wagen, en daarover zullen we als *(groep, parochie, vereniging...)* zeker samen overleggen. En het resultaat daarvan zullen we delen op Ecokerk.be, met de hashtag #ik7mee.

Wij plant(t)en een Laudato Si'-boom

(Hebben jullie al een Laudato Si'-boom geplant? Of zal dit nog gebeuren, in de scheppingsperiode of later? Vertel hier iets over) Met onze Laudato Si'-boom maken we zichtbaar dat we meedoen met de 7-sprong, en dat we integrale ecologie als basis nemen van ons handelen, spreken en vieren.

Zorg dat ook onze politici durven springen

De transitie zal natuurlijk niet alleen komen van de optelsom van wat mensen individueel of in groepen *(parochies, verenigingen)* als de onze doen. We hebben ook een daadkrachtig en gedurfd beleid nodig, dat volop de kaart trekt van sociale rechtvaardigheid, vrede en het beveiligen van onze gezamenlijke toekomst.

Tijd voor schepping

Zoals elke generatie, worden we geroepen om als medescheppers aan het werk te gaan in onze wereld. Elke tijd is een tijd voor schepping. Maar wij moeten aan de slag in een zeer speciale tijd. De uitdagingen waar we nu voorstaan, heeft de mensheid nooit eerder gekend. Onze inspanningen zijn nodig om de toekomst van de aarde en haar bewoners redden.

Een sprong in het licht

Onze **7-sprong naar integrale ecologie** is géén sprong in het duister. Het is een sprong in het licht, in het hoopvolle toekomstperspectief waar we zo naar verlangen. Over enkele jaren zal ons leven er helemaal anders uitzien. We moeten hopen dat het beter zal zijn.

Samen inzetten op de realisatie van de 7 Laudato Si'-doelen, doen we vanuit het geloof dat het nog niet te laat is. Het moment om oude, ingesleten gewoontes achter ons te laten, en iets nieuws te beginnen, is nu. Laten we de sprong wagen.

Als je er thuis zelf nog meer over wil lezen, breng dan zeker een bezoek aan www.ecokerk.be of een van de Nederlandse sites die vermeld staan op pagina 2.

De offerandeprocessie:

Als we op een zondag tijdens de Scheppingsperiode extra aandacht geven aan het thema, is het aangewezen om van de bereiding van de gaven een speciaal moment te maken, en naast brood en wijn ook andere gaven van de schepping aan te brengen. Daarom pleiten we ervoor om hier een echte processie te houden. Het brood en de wijn worden op het altaar neergezet, de andere aangebrachte gaven worden verzameld aan de voet van de paaskaars of in de nabijheid van het altaar. Als de Laudato Si'-boom al tijdens de Scheppingsperiode kan geplant worden, en in een pot geleverd werd, kan hij natuurlijk ook aangebracht worden in de processie, en bij het vooraf klaargemaakt infobord geplaatst worden. Zie in onderstaande tekst ook het bijhorend tekstje.

Aandragen van een schaal met aarde

- L Onze mooie blauwe planeet is geen gebruiksvoorwerp.
De aarde is een gave,
een vindplaats van de scheppende God die zag dat alles goed was.
Daarom dragen we aarde aan,
de kwetsbare, vruchtbare aarde die ons draagt en die ons voedt,
en die we willen behoeden en bewaren
voor generaties en generaties na ons.

Aandragen van een bloeiende plant

- L Elke plantensoort of diersoort
is deel van het web van het leven,
onvervangbaar.
Al het geschapene draagt de stempel van God,
Daarom dragen we deze bloeiende plant aan,
symbool van onze inspanningen om alle leven te koesteren en te bewaren,
voor generaties en generaties na ons.

Aandragen van zuiver water

- L Zuiver water,
de kostbaarste grondstof op aarde,
onmisbaar voor al wat leeft.
Dit water wordt schaars.
Het wordt vergiftigd, verspild en vervuild.
We dragen dit zuiver water aan
als symbool van alle natuurlijke hulpbronnen
die we willen beschermen en bewaren
voor generaties en generaties na ons.

Aandragen van lokale seizoensvruchten en -groenten

- L Is dit niet de edelste daad van de mens,
de vruchten te oogsten van het zaad dat zijn hand heeft gezaaid?
Nog steeds produceert onze geschonden en mishandelde aarde
jaarlijks een weelde aan voedsel, een rijke diversiteit,
meer dan nodig is om de mensheid te voeden.
Nochtans, in deze wereld van overvloed,
lijden meer dan 800 miljoen mensen honger.
We dragen deze vruchten aan,
resultaat van duurzame land- en tuinbouw in onze eigen buurt.
Ze zijn het symbool van de wereld die we willen:
rechtvaardig, ecologisch duurzaam, energiezuinig,
leefbaar en gul voor iedereen,
en voor generaties en generaties na ons.

Als ook de Laudato Si'-boom wordt aangedragen

- L Als gemeenschap willen we zowel de schreeuw van de aarde als die van de arme horen.
We willen Integrale Ecologie als basis nemen van ons handelen, vieren en spreken.
Daarom brengen we deze Laudato Si'-boom aan.
We zullen hem planten in onze buurt,
als symbool van onze betrokkenheid en als boodschap van hoop en vertrouwen.
We willen onze roeping als medescheppers ernstig nemen,
en van deze crisistijd een 'tijd voor schepping' maken,
een creatieve tijd waarin we toekomst maken
voor generaties en generaties na ons.

Aandragen van brood en wijn

- L De aarde als een weelderige tuin van Eden,
waarin het Goede Leven heerst,
dat is de dwingende roepstem van de scheppende God
uitgesproken als een opdracht voor ons, generatie na generatie.
Daarom dragen we ook de gaven van brood en wijn aan,
ons dagelijks mensenwerk,
onze bijdrage aan het visioen van de schepping.

Aandragen van een kaars die door de voorganger wordt aangestoken aan de paaskaars

- V Met al deze gaven willen we eucharistie vieren rond de opgestane Christus.
Daarom dragen we ook een kaars aan die we aansteken aan de Paaskaars.
Is niet elke zondag Scheppingszondag?
Want de kerk viert elke zondag Pasen, de overwinning van het leven op de dood.
Met Paulus mogen we zeggen dat Christus de nieuwe Adam is,
en wij, zijn kerk, de nieuwe schepping, bezield door de Geest.

Gebed bij Scheppingszondag

Tafelgebed viering Verenigde Protestantse Kerk in België

Ds. Egbert Rooze

Gezegend, de Levende, de Schepper,
de Roepkracht in ons midden
van een wereld die nog komen moet
en van mensen zoals we nog niet zijn.

Wij gedenken dat U om te beginnen,
het licht hebt geroepen
en scheiding hebt gemaakt tussen licht en duister,
tussen recht en onrecht
en pas daarna hebt gezegd dat het goed was.
Daarom bidden wij U
dat wij die scheiding heilzaam blijven onderkennen,
tot wij mensen elkaar echt tot licht zijn
en totdat de onterfde wereld waarlijk recht wordt gedaan.

Wij gedenken dat U Mozes hebt geroepen als profeet,
om het visioen van bevrijding
in daden om te zetten ;
en Aäron, zijn broer, tot priester,
om het manifest van uw ontferming over mens en aarde
met uw gemeente te vieren,
en van sabbat tot sabbat hoog te houden.
Daarom bidden wij U dat ook wij vandaag
zowel van kiezen als van vieren weten ;
dat wij onze inzet voor het behoud van uw schepping
niet laten uitspelen tegen de lofzang erover;
dat woord en daad elkaars familie blijven
zoals broers van gerechtigheid en zusters van de schepping.

Wij gedenken dat U uw volk
op uittocht hebt gestuurd,
een lange weg van overwegend woestijn,
echter niet zonder oases en uitzicht op het beloofde land,
maar ook niet zonder tent van samenkomst voor lering en troost.
Daarom bidden wij U dat ook wij vandaag
de strijd voor menswaardigheid en behoud van de schepping
niet zullen ontlopen
en dat we tegelijk de ruimte blijven zoeken
om te ademen en moed te vinden.

Wij gedenken de menswording van Eén
die als geen ander met U mee een Schepper is geworden
van licht in de ogen der blinden,
van hoop in de oren der doven
van een lied in de mond van de sprakeloze
en van uw Geesteswind voor wie geen stap meer kunnen verzetten.
Hij is uw mens van den beginnen geworden, uw nieuwe schepping

die zich niet tot het kwaad wilde bekennen,
die zich niet, dan aan het goede, heeft overgegeven,
die de vruchten van de boom des levens heeft geplukt,
met handen vol
om ze te eten en te drinken te geven
aan al wie hongert en dorst naar die geheelde schepping.

We scharen ons met Hem rondom die paradijselijke boom
om nu te eten en te drinken als uit zijn hand,
en om mens te worden, door U gekend, naar Hem genoemd.
Daarom bidden wij U dat ook wij, die Jezus zó gedenken,
mogen volharden in breken en delen,
in belijden en doen,
dat wij uit de kracht van U geloven
dat die beloofde aarde er eens en voorgoed zal komen!

Gezegend de Levende, de Schepper, de Roepkracht in ons midden!
Laudato si.

Liederen uit andere bronnen dan 'Zingt Jubilate'

In de beschreven vieringen en bezinningen voor de Scheppingsperiode vind je de verwijzingen naar een aantal mooie en bruikbare liederen uit Zingt Jubilate.

Omdat we veronderstellen dat iedereen beschikt over een recent exemplaar van Zingt Jubilate, nemen we van deze liederen geen teksten op in deze brochure.

De liederen hieronder komen uit andere bronnen. Om auteursrechtelijke redenen publiceren we een aantal partituren niet. Ze zijn te vinden in uitgaven die echter ook ruim verspreid zijn: Het Verzameld Liedboek, Zingen maakt gelukkig, Gezangen voor Liturgie, e.a.

Lied van de Schepping

*t. Huub Oosterhuis/m. Wannes Vanderhoeven
ofwel m. Tjeerd Oosterhuis*

Met niets van niets zijt Gij begonnen,
hebt sprakeloos het licht gezegd,
de tijd bepaald, het land gewonnen,
de zeeën op hun plaats gelegd.

De ban der duisternis gebroken -
en het werd morgen, dag na dag,
een wereld in het licht gesproken,
een mensheid die beginnen mag.

Geen eind in zicht, geen rust gevonden.
Het langste deel nog niet gegaan.
Geen engel met ons meegezonden
om nacht en ontij te verslaan.

Met licht van licht hebt Gij geschreven
Uw boek dat ons het leven redt,
de woorden van Uw trouw gegeven.
En van dit lied de toon gezet.

Gezegend die de wereld schept

*t. H. Jongerius/m. J. Raas
Kan ook gezongen worden op de melodie van ZJ 549 'Dit
huis gereinigd en versierd'*

Gezegend die de wereld schept,
de dag uit nacht tot leven wekt,
het licht der zon roept en de maan,
de sterren om op wacht te staan.
Gezegend die de aarde maakt,
de grenzen van de zee bewaakt,
ontluiken doet het jonge groen,
de kleuren van elk seizoen.

Gezegend die een woonplaats maakt,
voor wat beweegt en ademhaalt,
de dieren in het vrije veld,
de vogels in hun zingend spel.
Gezegend die de mensen roept
tot liefde, vruchtbaarheid en moed
om voor elkander te bestaan
in eerbied voor zijn grote naam.

Gezegend zijt Gij om Uw Woord,
dat ons tot vrede heeft bekoord,
tot leven dat van lijden weet
en liefde die geen einde heeft.
Gezegend zijt Gij om de Geest
die van de aanvang is geweest:
de adem die ons gaande houdt
en in het eind in U behoudt.

Van grond en vuur

*t. Huub Oosterhuis/m. Antoine Oomen,
lied 910 uit het Verzameld liedboek of lied 693 uit
Gezangen voor Liturgie.*

Van grond en vuur zult Gij ons maken
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw evenbeeld.

Volk dat in duisternis gaat,
mensen met stomheid geslagen,
het zal geschieden, zegt Hij,
dat zij weer glanzen als nieuw.

Van licht en stem zult Gij ons maken,
uw evenbeeld.

Niet meer beklemd en verdeeld,
niet meer in woorden gevangen
een en gekend en bevrijd
eindelijk mens zal ik zijn.

Daar staat de stoel van het recht,
daar zal staan de tafel der armen,
dan is de dag van het lam,
zie, Ik kom haastig. zegt Hij.

Lied van het land

tekst: Jan Duin, melodie: 'Land of hope and glory'

Land van God gegeven, aarde is uw naam
Land om van te leven, uit de zee vandaan.
Dat wij u bebouwen, als een volk dat dient,
In het vast vertrouwen eens de oogst te zien (2x).

Land onder de wolken achter de woestijn,
Land waarheen de volken gaan om brood en wijn.
Dat wij u bewaren totdat God verschijnt
En op deze aarde alles nieuw zal zijn (2x).

Tot u ben ik gezonden

t. Huub Oosterhuis/m. Bernard Huijbers

Hij ging van stad tot stad,
Hij sprak: "tot u ben ik gezonden."
Voor zieken en gewonden had Hij een woord,
een onderdak.

Alles heeft Hij welgedaan.
Tot wie zou ik anders gaan.

Hij gaf aan blinden het gezicht.
De nacht heeft Hij verdreven.
Gaf doden weer het leven.
Waar Hij voorbij ging, werd het licht. refr.

Daags voordat Hij gestorven is,
heeft Hij het brood genomen:
"Hiertoe ben ik gekomen,
doet dit tot mijn gedachtenis." refr.

En alwie Jezus' naam belijdt,
zal wonderen verrichten
en als een lamp verlichten
de lange gang van onze tijd. refr.

Wees goed voor deze aarde

*tekst Hans Bouma,
muziek: Sander van Marion, of ZJ 516 'Geef vrede Heer,
geef vrede', of 'De ware kerk des Heren'*

Wees goed voor deze aarde, het dier, de boom, de plant,
Want alles heeft zijn waarde, is schepping van Gods hand.
Wees goed voor al het leven, het heeft een eigen recht,
De Heer gaf het zijn zegen, Hij is er aan gehecht.

Wees goed voor deze aarde, zij is Gods eigendom,
God houdt zo van de paarden, de meren en de zon.
Wees goed voor al het leven, Gods hart klopt er in mee,
Hij heeft zijn Geest gegeven, aan berg en dal en zee.

Wees goed voor deze aarde, vertrap en plunder niet,
Bewerk haar en bewaar haar zoals de Heer gebiedt.
Wees goed voor al het leven, bezorg de Heer geen smart,
Wie doodt, hij werkt God tegen, hij trapt Hem op zijn hart.

De steppe zal bloeien

t. Huub Oosterhuis/m. Antoine Oomen

De steppe zal bloeien
de steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan
vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht,
de rotsen gaan open.
Het water zal stromen,
het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken,
de steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.

De ballingen keren,
ze keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw
tot aan de einden der aarden,
één voor één, en voorgoed,
die keren in stoeten.
Als beken vol water,
als beken vol toesnellend water,
schietend omlaag van de bergen,
als lachen en juichen,
die zaaiden in tranen,
die keren met lachen en juichen.

De dode zal leven,
de dode zal horen: nu leven.
Ten einde gegaan.
en onder stenen bedolven:
dode, dode, sta op,
het licht van de morgen,
Een hand zal ons wenken,
een stem zal ons roepen: Ik open
hemel en aarde en afgrond
en wij zullen horen
en wij zullen op staan
en lachen en juichen en leven.

Het lied van het beloofde land

tekst, Hans Bouma, muziek Ps.87

Bevrijd van dienstbaarheid aan vreemde goden
zijn wij op weg naar het beloofde land,
de grote toekomst heeft ons overmand,
God doet ons op een nieuwe schepping hopen.

Wij dromen van gerechtigheid en vrede,
leven voorgoed, geluk voor iedereen,
hemel en aarde weer verzoend bijeen,
volop bewoonbaar zal de wereld wezen.

Verheugd zoeken wij tekenen van leven,
spelen wij in op wat God heeft beloofd,
wij vinden Jezus, Hij is onze hoop,
de eerste oogst van nieuwe mogelijkheden.

Met Hem, de eerstgeborene der doden,
geven wij stralend van Gods toekomst blij,
hoe onbewoonbaar deze wereld lijkt,
hardnekkig blijven wij in God geloven.

Het lied van de nieuwe aarde

*tekst Hans Bouma, melodie. Ps.149, Zingt Jubilate 510
'Halleluia. Laat opgetogen'*

Wij hopen op een nieuwe schepping,
naar Gods belofte is er redding,
de grote toekomst is aanstaande
de hemel daalt op aarde.
God is trouw, Hij gaat met ons door,
onweerstaanbaar doet Hij zijn woord,
waar nu nog dood en zonde zijn
woont eens gerechtigheid.

God, wij verwachten u op aarde,
woon bij ons mensen als een vader,
de schepping reikhalst naar bevrijding,
wil haar met ons verblijden.
Maak ons nieuw, breng ons aan het licht,
kom nabij in wie vrede sticht,
Gij spreekt uw Zoon ons tegemoet:
de hoop die leven doet.

Dat ik de aarde zou bewonen...

t. Huub Oosterhuis/m. Tom Löwenthal

Dat ik aarde zal bewonen,
niet op vleugels als een arend,
niet in schemer als een nachtuil,
niet kortstondig als een bloem,

niet op vinnen onder water,
niet gejaagd en niet de jager,
niet op hoeven, niet op klauwen,
maar op voeten, twee

om de verte te belopen,
om de horizon te halen,
en met handen die wat kunnen,
kappen, ruimen, zaaien, oogsten,

met een neus vol levensadem,
met een buik vol van begeren,
met een hoofd niet in de wolken,
wel geheven naar de zon

om te overzien die aarde,
haar te hoeden als een kudde,
haar te dienen als een akker,
en te noemen bij haar naam.

Dat ik ben niet meer of minder,
dan een mens, een kind van mensen,
een van velen, een met allen,
groot en nietig, weerloos vrij,

om te zijn elkaar tot zegen,
om te gaan een weg van dagen,
liefdes weg, die ooit zal leiden,
naar een menselijk bestaan.

Wil je wel geloven dat het groeien gaat

t. H. Lam / m. W. ter Burg

Wil je wel geloven dat het groeien gaat,
klein en ongelooflijk als een mosterdzaad,
dat je had verborgen in de zwarte grond,
en waaruit een grote boom ontstond.

Wil je wel geloven het begin is klein,
maar het zal een wonder boven wonder zijn;
als je het gaat wagen met Gods woord alleen;
dan gebeuren wonderen om je heen.

Wil je wel geloven dat je vrede wint,
als je vol vertrouwen leeft, zoals een kind.
als je een geloof hebt als een mosterdzaad,
groeit de liefde uit boven de haat.

Span een draad

t. en m: Carlos Desoete

Partituur :

<https://chiro.be/spelletjes-en-liedjes/zoek-een-lied/span-een-draad>

Bij jezelf en om je heen
zie je 't zo vaak gebeuren :
een mens die rond zijn eigen draait
begint al gauw te zeuren.
Alleen op een eiland leeft geen een,
je weeft maar draden om je heen,
een ander wordt voor jou tot last,
je zit verstrikt, ja, je zit vast.

refrein:

Span een draad, weg uit jezelf,
bouw bruggen en smeed banden.
Maak de sprong, stap uit jezelf,
en neem jezelf in handen.

Het komt er nu voor ons op aan
om uit onszelf te treden,
om heel bewust naar anderen toe
ons netwerk te verbreden.
Dus blijf niet steken in je hoek,
da's niet meer te verkopen.
Want kleine mensen zijn op zoek
naar tekens om te hopen.

Span je draden wereldwijd,
doorbreek de enge grenzen.
Naar oost en west, naar noord en zuid :
't gaat overal om mensen.
Een droom van vrede, eens voorgoed
die roept ons om te geven,
opdat wij samen doen wat moet,
verbonden echt gaan leven.

Klimaatlied voor kerken

Tekst André Troost

Melodie:

Zolang er mensen zijn op aarde - Zingt Jubilate 514

of gezang 488a - Liedboek voor de Kerken

of gezang 310 - Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk

1.

Kyrieleis, heb medelijden,
de schepping klaagt, de aarde huilt-
akkers en weiden: straks woestijnen,
het voedsel schaars, de grond vervuuld.

2.

Kyrieleis, heb medelijden;
de schepping kreunt, de aarde vraagt:
gun ons de tijd nog te vermijden,
dat al wat leeft wordt weggevaagd.

3.

Kyrieleis, heb medelijden;
de schepping schreeuwt, de aarde zucht -
hoe konden wij zo bruut ontwijden,
uw werk: het land, de zee, de lucht?

4.

Kyrieleis, heb medelijden,
de schepping roept, de aarde smeekt-
dit is toch niet het eind der tijden,
nu hebzucht wereldwijd zich wreekt?

5.

Kyrieleis, heb medelijden,
de schepping bidt, de aarde hoopt,
op U, op ons-een jaargetijde,
dat al ons vuil in schoonheid doopt

De boom is de aarde dankbaar

t. Huub Oosterhuis/m. Antoine Oomen

De boom is de aarde dankbaar
dat hij diep in haar wortelt.

De vogel is dankbaar de boom
dat hij hoog in hem nestelt.

Dankbaar het water de wolken
dat het mag vallen en stromen:
en de mensen dat zij het drinken
dat wij nog leven dat het nog stroomt dat wij het drinken

De zon is de wereld dankbaar
dat zij zó naar hem uitzielt.

De mensen zijn dankbaar de zon
dat hij rood uit de nacht komt.

Dankbaar het koren de akker
dat het mag kiemen en dragen:
en hun kinderen dat ze het eten
dat wij nog leven dat het nog draagt dat wij het eten

Oh mensheid, begroet de liefde
dat wij heden nog leven.

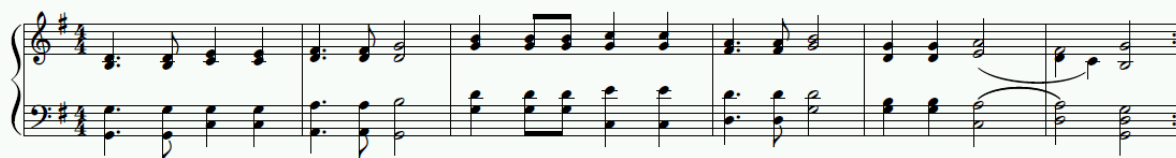
Zaai sterren van liefde, een tuin
waar jij morgen zal leven.

Liefde je bed en je tafel
dat het mag lukken en duren:
en de sterren dat zij het zingen
dat wij nog leven dat het nog duurt dat wij het zingen

*Dit lied kan gebruikt worden
als een gebed om ontferming*

Bekering

Carlos Desoete Carlos Desoete

Heer, ont - ferm U o - ver ons. Chris - tus, ont - ferm U o - ver ons. Heer ont - ferm U

Scheppingslied (vrij naar psalm 8)

Scheppingslied

Jan De Roeck

voorspel Am Dm E7

Am Dm G F E

Wan- neer ik in de ruim- te tuur en dui- zend ster- ren zie
Toch werd hij hoog ver- he- ven bo- ven al- les wat be- staat
Maak ons ver- stand en han- den tot een ze- gen voor el- kaar

Am Dm G F E

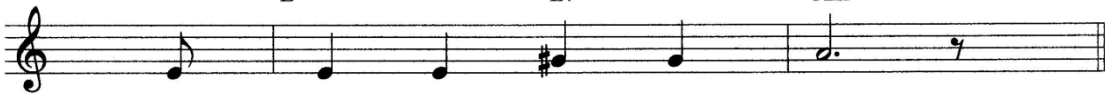
dan weet ik, Heer, hoe ein- de- loos en vin- ding- rijk Gij zijt
Gij hebt hem in uw goed- heid bij- na tot een god ge- maakt
dat zorg voor de- ze aar- de ster- ker weegt dan winst- be- jag

Dm G Am F

wat is dan een mens, hoe kwets- baar en klein
de aar- de, de die- ren, uw diep- ste ge- hei- men
in hoog- moed ver- zon- ken, ver- spe- len wij de toe- komst

E E7 Am

dat Gij hem aan- dacht schenkt
hebt Gij hem toe- ver- trouwd
als uw licht niet meer schijnt

tussenspel Dm E7 Am

HET WATER DAT UIT ROTSSEN BREEKT

Muziek: uit Polen

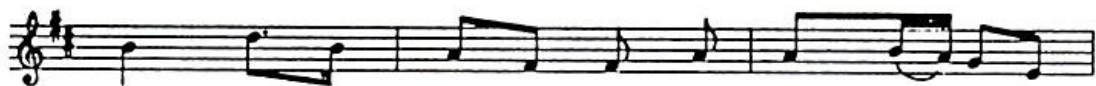
1. Het wa - ter dat uit rot - sen breekt, de
2. Ge - ze - gend zijt Gij, le - vens - bron, om

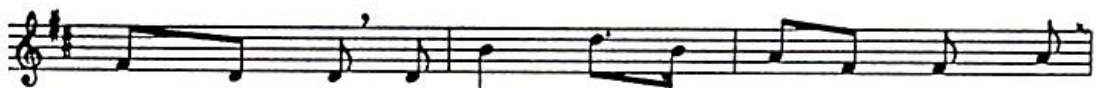
re - gen - wol - ken he - mels - breed, het vro - lijk rui - sen
't men - sen kind dat uit uw mond, dat uit uw schep - pend

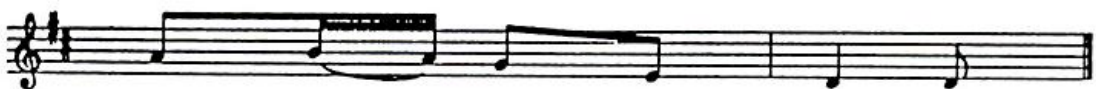
van de beek, 't is al - les taal en te - ken. De
woord ont - stond. Hij is uw taal en te - ken, de

wind die het wa - ter slaat, de vo - gel die aan 't
mens die in dank ge - niet van schoon - heid die uw

zin - gen gaat, het licht van de da - ge - raad: hoor
schep - ping biedt, en die als een rui - send lied de

toe, de din - gen spre - ken.
Bron daar - in hoort spre - ken.

(De auteur van de tekst is ons onbekend)